

Intézmény neve: Ibolya Utcai Általános Iskola
székhelye: 4027 Debrecen, Ibolya u. 3.
oktatási azonosítója: 031095
Iktató szám: klik031095001/01672-2/2023
Ügyintéző: Budainé Molnár Katalin
Ügyintézés helye: 4027 Debrecen, Ibolya u. 3.
ideje: 2023. augusztus 25.

AZ IBOLYA UTCAI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2023.

Készítette: Gyurkóné Mezei Katalin
igazgató
Dátum: 2023. augusztus 25.
Aláírás:

TARTALOMJEGYZÉK

1. Nevelési program	3
1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	3
1.2. Személyiségfejlesztés.....	8
1.3. Egészségfejlesztés	11
1.4. Közösségfejlesztés	15
1.5. A pedagógusok, osztályfőnökök feladatai.....	18
1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos tevékenység	19
1.7. A tanulók részvétele az iskolai döntési folyamatban	23
1.8. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	24
1.9. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai.....	26
1.10. A tanulók felvétele, átvétele	26
2. Helyi tanterv	27
2.1. A választott kerettanterv	27
2.2. Óraterv.....	29
2.3. A tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei	30
2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása.....	30
2.5. Mindennapos testnevelés.....	31
2.6. Választható tantárgyak, foglalkozások	31
2.7. A tanulmányi munka ellenőrzése, értékelése.....	32
2.8. A beszámoltatás, számonkérés rendje.....	34
2.9. Csoportbontások, egyéb foglalkozások	36
2.10. A tanulók fizikai állapotának mérése.....	36
2.11. Egészségnevelés, környezeti nevelés	37
2.12. Az esélyegyenlőség biztosítása	38
2.13. A tanulók jutalmazásának, magatartásának, szorgalmának értékelési elvei.....	39
2.14. A felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei	40
3. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések	42
ZÁRADÉK	43

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet *Az alsó tagozat tantárgyi programjai*
 2. számú melléklet *A felső tagozat tantárgyi programjai*

„Fontold meg jól, mit kezdesz;
válaszd meg az eszközöket
okosságod szerint; munkálj
fáradatlanul.”

(Kölcsey Ferenc)

1. Nevelési program

1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az Ibolya Utcai Általános Iskola 1962-ben létesült. Évfolyamonként 2-2 párhuzamos – 8 alsó és 8 felső tagozatos – osztállyal, valamint 10 napközis csoporttal működik. Megalakulása óta a város stabil, jó színvonalon működő intézménye.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei a következőkre épülnek:

- Nemzeti köznevelési törvény;
- Nemzeti alaptanterv;
- Debreceni Tankerületi Központ oktatási koncepciója;
- az évtizedek alatt kialakult iskolai hagyományok.

Alapvető célunk – a Magyarország Alaptörvényében megfogalmazottaknak megfelelően – a művelődéshez való jog esélyegyenlőség alapján való gyakorlásának biztosítása, a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságának, a hazaszeretetre nevelésnek az oktatásunkban való érvényesítése.

Intézményünk egyenletesen, jó színvonalon működő, kiszámítható iskola kell, hogy legyen a jövőben is, ahol:

- fontos érték a tanulás, a tudás,
- jól körülhatárolt követelményrendszer van,
- nem jelennek meg a szélsőségek elemei (beszéd, öltözködés, viselkedés),
- a gyerekek is, és a szülő is fontosnak érzi magát.

Az oktatásért felelős miniszter nevében eljárva az oktatásért felelős államtitkár döntése értelmében intézményünkben *inkluzív nevelés-oktatás* indul a 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben. Feladatunk, hogy biztonságos osztálytermi környezetet, optimális tanulási feltételeket és terhelést megvalósító tanulásszervezési gyakorlatot hozzunk létre. Az inkluzív oktatás egy olyan szemlélet, ahol az iskolának alkalmazkodnia kell a diákok sokszínűségéhez, figyelembe véve a szociokulturális és képességbeli sokféleségüket, egyedi személyiségüket. A pedagógusoknak ezeket szem előtt tartva kell kialakítaniuk nevelési attitűdjüket és tanítási stratégiájukat, mely minden gyermek esetén más és más utakat kíván. A különbözőségekből adódó kihívásokban észre kell venni a lehetőséget, melynek segítségével értékes, érzékeny, egymásra odafigyelő, egymást segítő tanulók kerülnek majd ki az általános iskolából.

Iskolai tevékenységünk valójában a nevelés és az oktatás érzékeny egyensúlya. Olyan folyamat, amely egyszerre szolgálja a közösséget és az egyén (gyermek, tanár) kiteljesedését. Intézményünkben a tudásátadás alapvető eszköze továbbra is a hagyományos tantermi képzés, ez nagy hangsúlyt kap, de jelen vannak a gyakorlati (erdei iskola, projektoktatás) és az elektronikus, IKT eszközökön alapuló oktatási formák is.

Az iskola fő funkciója az ismeretátadás és mellette az információáradat kezelésének, rendszerezésének tanítása, valamint a képességek fejlesztése. Olyan képességek, kompetenciák kialakítása, fenntarthatósága a cél, amelyek alkalmassá teszik tanulóinkat: a megértésre, a megismerésre, az együttműködésre, a problémamegoldásra, a majdani önálló életvezetésre, munkavállalásra.

A Nat az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

Kiemelten kezeljük a Nemzeti alaptantervben meghatározott kulcskompetenciákat, melyek a következők:

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák”

Nem specializálódunk egyetlen területre sem, hanem általánosan képző, a nevelés-oktatás minden területét egyaránt fontosnak tartó tanintézmény kívánunk maradni. Nyugodt, kiegyensúlyozott munkára törekszünk, ugyanakkor nyitottak vagyunk a pedagógiai újításokra.

Intézményünkben meghatározó:

- az ismeretek feldolgozása,
- értelmes rendszerben történő elhelyezése,
- az ismereteken alapuló algoritmusok kialakítása.

Tanításunkban a következő stratégiai szinteket követjük:

elemi műveletek → feladatmegoldó rutinok → eljárások → feladatmegoldási stratégiák.

Olyan algoritmusok kialakítására törekszünk, amelyek állandóságot, stabilitást adnak a gyerekek gondolkodásának, tágítják szellemi tevékenységük körét, célt és formát adnak a problémák megoldásához.

Céljaink elérése érdekében feladatunk iskolánk esztétikumának, felszereltségének magas szinten tartása. Olyan rendezett, esztétikus környezetet alakítunk ki tanulóinknak, ahol jól érzik magukat, s amely biztosítja a nyugodt, eredményes tanulást.

A gyerekek mozgásigénye nagy, játékszükséglete sem csökken az évek során – csupán változik –, ezért a napközis és a tanórán kívüli foglalkozásokat, a testnevelési órákat úgy szervezzük, hogy ezek az igények kielégüljenek, a tanulók mozgásügyessége fejlődjön.

A gyerekek a tanulásban (a játékban is) eredményekre törekszenek. Meg akarnak felelni a felnőttek elvárásainak, ezért az iskola, a tanárok reális feladatok elé állítják őket, hogy annak képesek legyenek megfelelni.

Szem előtt tartjuk, hogy a tanulók a megismerésben, a motivációban az érzelmet helyezik előtérbe. Gondolkodásuk érzéki tapasztalatokhoz, gyakorlati cselekvésekhez kötődik, később a gondolkodás elvonttá válik. Ezért tanításunkban (felső tagozatban) be kell következnie egy váltásnak, amikor a mechanikus algoritmusok végzését fokozatosan felváltják az összefüggésekre épülő tanulás eljárásai (12 év körül).

A tanulóknál az évek múlásával nő az önállóság igénye, kezdődik a biológiai és a pszichológiai serdülés időszaka. Az ugrásszerű változások nyugodt, zökkenőmentes levezetése az iskola feladata is.

Ennek érdekében segítjük, támogatjuk a gyermek:

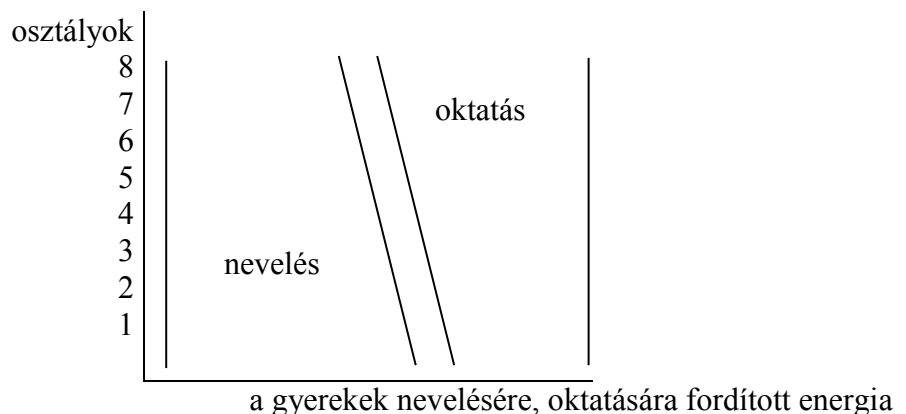
- önismereti, önmegismerési tevékenységét,
- önálló véleményalkotásra való törekvését,
- kreatív gondolkodásának fejlődését,
- együttműködési készségének kialakulását,
- akaraterejének erősödését,
- pozitív értékekkel való azonosulását és
- alkotó képzeletének fejlődését.

Ugyanakkor igyekszünk visszafogni:

- a túlzott felületességet, a korai általánosítást,
- az érzelmi motivációs tényezők túlsúlyát,
- a túlérzékenységet.

Iskolánkba 6-7 évesen kerülnek a gyerekek, és 14-15 éves korban lépnek ki. Ebben a korban történik a életükben a legnagyobb változás, lesznek kisgyerekből fiatal serdülők. Nevelésükben az iskolának, a pedagógusoknak meghatározó a szerepe.

Az iskolánkban folyó nevelés és oktatás szimbolikus viszonya a következő:

Magyarázat:

- a felül nyitottság a folyamatok befejezetlenségére utal,
- a két folyamat aránya az életkor növekedésével változik, 8.o. végére kb. egyenlőek lesznek,
- a folyamatokra számított energia összege kb. állandó.

Feladatunk intézményünkben a kompetencia alapú nevelés és oktatás irányába való elmozdulás. A nevelés és oktatás fogalmát itt bővebb értelemben használjuk.

Nevelés:

Az autonómia, a felelősségérzet, az érzelmi intelligencia, a tanulni vágyás, az önértékelési képesség kialakítása, fejlesztése.

Oktatás:

Ismeretközvetítést s egyben képességfejlesztést is jelent. Oktatásunkban meghatározó az alapkészségek és -képességek, valamint a kulcskompetenciák köre.

Az iskolákat, így a miénket is az örök kettősség jellemzi:

- a múlt (fél évszázad) értékeinek a megőrzése és továbbvitele,
- a kísérlet, a folytonos megújulás jelenléte.

Napjainkban a társadalom és az azt meghatározó gyors technikai fejlődés előre vetíti a hagyományos oktatásra épült tanítási-tanulási stratégiák újragondolását. Más tanulási szokások, egyéni stílusok (tanulói, tanári, szülői), új információforrások lettek jellemzőek az ismeretszerzésben. Az az egyén (gyermek, ifjú, felnőtt) lesz sikeres, aki képes a formális képzés mellett az informális tanulásban is folyamatosan ismereteket szerezni, olyanokat, amelyek a mindennapi munkájához szükségesek.

Iskolánk nem akar, s nem is mondhat le sem szellemiségéről, sem értékrendjéről. Hagyományosan szervezzük: a színházi napokat, a karácsonyi ünnepeket, a megemlékezéseket, a kiállításokat, a nívós bemutató órákat, a nyílt napokat, a versenyeket, a testületi és az össziskolai kirándulásokat stb.

Ugyanakkor az iskolának kell – ha nem is egészét megrázó, átfogó – újabb pedagógiai eljárásokat, kisebb változtatásokat, a tanárokat időnként feltöltő továbbképzéseket, újításokat bevezetnie. E kettő biztosítja iskolánk egységét, eredményét, élővé válását.

Tanítás-tanulási rendszerünk alapja: a motiválás, az aktivizálás és a differenciálás.

Képzésünk két úton halad: alaki és tárgyi képzés.

Alaki képzés: jártasságok, készségek kialakítása, képességek fejlesztése.

Tárgyi képzés: új ismeretek átadása.

Az iskolánknak meg kell találnia e két képzés egészséges arányát.

Az alaki képzés új ismeretek átadása nélkül nem lehet, a tárgyi képzés önmagában holt anyag, mivel felejtődik.

Nem feltétlenül, s minden áron új anyagot tanítunk, hisz ennek határt szab a tanuló egyéni képessége és terhelhetősége (érdeklődése), inkább az ismétlésre, a gyakorlásra, a bevésésre kerül a hangsúly.

Az Ibolya Utcai Általános Iskolában marad az eddigi osztályrendszerű oktatás, de lehetőség szerint jelen vannak a csoportbontás különböző formái is az alábbi tantárgyakból:

- idegen nyelv,
- digitális kultúra
- technika és tervezés.

Tanítási-tanulási rendszerünk a hagyományos alsó-felső tagozatos formára épül. Az alsó tagozat „kisfelmenő” rendszerrel tanít (1-2, 3-4.o.). A 3-4. évfolyamon tantárgycsoportos oktatás folyik.

Iskolánkban a tanítási-tanulási tevékenység tantárgyi rendszerre épül.

Mind alsó tagozatban, mind felső tagozatban hetes órarenddel haladunk.

Kiemelt területként kezeljük a beiskolázási tevékenységet. A leendő első osztályos óvodásokat és szüleiket szívesen látjuk intézményünkben. Fogadónapjainkon az alsó tagozatot irányító igazgatóhelyettes segítségével megismerkedhetnek iskolánkkal, választ kaphatnak felmerülő kérdéseikre. Fogadóórákon találkozhatnak a jövőbeni első osztályok tanítóival. Az alsó tagozat igazgatóhelyettese vagy munkaközösség-vezetője képviseli iskolánkat a közeli óvodák beiskolázással kapcsolatos szülői értekezletein. A tanítónők ellátogatnak az óvodai szakmai napokra.

A 8. évfolyamosok továbbtanulása egy hosszú – évekig tartó – folyamat lezárása, melynek intenzív szakasza a tanév január-február hónapja.

Az iskola deklarálja:

- az iskolaválasztás a gyerek egyetértésével a szülő joga,
- az iskola irányítja a gyereket, segítséget ad a szülőnek a reális választáshoz.

Az iskola törekvése, hogy a tanulók döntő többsége gimnáziumba jelentkezzen, s jusson be a kiválasztott középfokú oktatási intézménybe.

A beiskolázás rendjét központi rendeletek szabályozzák.

A 8. osztályban tanító tanárok feladata szeptember hónaptól kezdve a tanulók folyamatos felkészítése a felvételi vizsgákra.

Iskolánknak el kell fogadnia, hogy évenként a 6. évfolyamos tanulóknak bizonyos hányada hatosztályos gimnáziumban folytatja tanulmányait.

Az iskola vezetése, testülete – a hit- és erkölcstan tantárgy tanítása mellett – fakultatív módon biztosítja a történelmi egyházaknak, hogy iskolánkban tanaikat taníthassák, ha arra a szülők részéről igény van.

Biztosít: tantermet;
egyéb, az oktatáshoz szükséges felszerelést (magnó, videó, TV, írásvetítő stb.).

A hitoktatás az iskolai rendszertől függetlenül, az egyházi elképzelések szerint, az egyház saját gyakorlatának megfelelően működik. A vallásoktatáshoz hitoktatót az egyházak biztosítanak.

Hittanórákra jelentkezni a hitoktató tanároknál lehet. A jelentkezési lapok szülőkhöz való eljuttatásában segíthetnek az iskola pedagógusai.

1.2. Személyiségfejlesztés

A személyiség a pszichológia legbonyolultabb, legnehezebben meghatározható fogalma, ezért a személyiségfejlesztés a pedagógiai munkának is az egyik legösszetettebb és legsokrétűbb feladata.

Célunk:

Megtalálni, fejleszteni azokat a kompetenciákat, társas-kapcsolati és testi-fizikai fejlődési feltételeket, amelyek révén tanulóink eljuthatnak önmaguk megvalósításához.

A gyermekek személyiségének fejlődésében a család mellett az iskolának van legjelentősebb szerepe.

Az iskolában lehetőség nyílik:

- a személyiség kognitív, emocionális és akarati vetületének fejlesztésére,
- az interperszonális kapcsolatok kialakítási és megtartási módjainak megismerésére, gyakorlására, a kis és nagycsoportos, a társas-baráti, a felnőtt-diák helyzetekben.

Az elsajátítandó tananyagok révén a tárgyi ismeretek megszerzésével, gyakorlásával, a tanultak új helyzetben való alkalmazásával fejleszthető a személyiség kognitív, az önálló munkákkal, kutatásokkal pedig a személyiség motivációs-akarati része.

Iskolánkban a személyiségfejlesztés négy meghatározott területen követhető.

Tanórai keretek közt folyó személyiségfejlesztő pedagógiai feladatok

A tanítás-tanulás folyamatában a leglényegesebb teendőink:

- célkitűzéskor a céltudatosság, koncentráció segítése, a figyelem felkeltése,
- motivációnál a ráhangolás, a cselekedni akarás vágyának felébresztése,
- a tananyag elsajátításakor a figyelem ébrentartása, a kitartás, a logikus gondolkodás fejlesztése,
- gyakorláskor a meglévő ismeretek új helyzetben történő alkalmazása, az intelligencia és a kreativitás, a problémamegoldó gondolkodás, a memória, a logika fejlesztése,
- összefoglaláskor a megszerzett tudás felidézése, az ismeretek szintézise, egységes egészbe történő integrálása,
- számonkérésnél meggyőződés a tanulói felkészültségről, határozottságáról, visszafogottságról, magabiztosságról, választékos, igényes megfogalmazásról.

A tanórán kívüli foglalkozások személyiségfejlesztő pedagógiai feladatai

A szakköröknek, a kiscsoportos foglalkozásoknak, a művészeti nevelésnek meghatározó szerepe van a szocializációban, valamint a személyiség formálásában, fejlesztésében. A közös alkotás, az együttlét meghatározó viselkedési kultúrát alakít ki. Lényeges a tervezés, a megvalósítás, a verseny előtti érzelmi ráhangolódás, a folyamat alatt a fegyelmezettség, a koncentráció, a feszültségtűrés, a nehéz helyzetek kezelésének megtanulása, a kitartás, az önuralom fejlesztése.

Ha intézményünkben biztosítjuk a szabadságigényt, a gondolkodás függetlenségét, engedjük a kezdeményezést, az önállóságot, akkor nagyban hozzájárulunk a tanulók teljesítményének, kreativitásának, a munkához való viszonyának, jellemének, empátiájának alakításához,

fejlesztéséhez.

Minden iskolában – így a mienkben is – fontos a szabadon választott foglalkozások transzfer hatása is:

- a ritmusképzés, a jó hallás segíti a helyesírás javulását,
- a szereplés, az alkotás, a kiállítás-, a színház-, a múzeumlátogatások hozzájárulnak a tanulók intelligenciájának, viselkedésének, általános emberi értékeinek fejlesztéséhez.

Személyiségfejlesztés a napköziben

A napközis foglalkozásoknak főleg a kisiskolás korban van lényeges személyiségalkító, fejlesztő hatása. A sok játék, mese, rajzolás fejleszti önkifejezésüket, kreativitásukat. Az együtt átélt játék, közös élmény, az egymáshoz tartozás érzése, a csoportszellem mind-mind a fentieket szolgálják. A működő felelősi rendszer a gyerekek feladat és kötelességtudatát, a fegyelmzési rendszer az önfegyelmük, az alkalmazkodási készségük fejlődését serkentik. A napközis szokásrendünk egymás tiszteletét, elfogadását és segítségét, a türelemre, a kulturált viselkedésre, beszédre nevelést erősíti.

Intézményünk a 2017/2018. és 2018/2019. tanévben részt vett az EFOP-3.3.5-17-2017-00060 azonosítószámú „*Élményalapú tematikus napközi és bentlakásos programok megvalósítása a Debreceni Tankerületi Központ intézményeiben*” című (kísérleti) pilot pályázat megvalósításában.

Nevelő-oktató munkánkban fontosnak tartjuk a tanórán kívüli és szabadidős programok megvalósítása során a projektben szerzett tapasztalatok, az informális nem formális tanulási módszerek alkalmazását, a felnövekvő nemzedékek fizikai, érzelmi és társas fejlődésének előmozdítását, az élményalapú tanulás módszertani megalapozását, a tanulás közösségi élménnyé formálását, a tanórán kívüli differenciált, személyiségközpontú, informális és nem formális módszertani kultúra megerősítését, a nyitott tanulási környezet biztosítását, tevékenységközpontú, élményalapú pedagógiai és módszertani eszköztárunk fejlesztését, valamint ezt támogató szakmai környezet kialakítását.

Pedagógiai célok a projektben megismert módszertani eszközök, tematikák segítségével:

- az egész életen át tartó tanulás iskolai megalapozása;
- a tanulás közösségi élménnyé formálása;
- az osztályközösségek megerősítése;
- a tanulási motiváció megerősítése;
- a tanulói ismeretek bővítése, az alapkészségek és kompetenciák fejlesztése;
- a tanulás hatékonyságának növelése;
- az anyanyelvi- és viselkedéskultúra fejlesztése;
- a tanulók digitális kompetenciáinak fejlesztése;
- a felnövekvő generáció társadalmi kohéziójának, társadalmi aktivitásának, támogató-segítő kultúrájának fejlesztése, társadalmi együttműködés erősítése;
- az integrált oktatás megvalósítása.

A tematikus alkalmak – a hagyományos iskolai oktatás kereteiből való kilépéssel – kiváló lehetőséget biztosítanak a nevelésre, valamint a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tartalmi ismeretek és képességek egyidejű bővítésére. Ugyanakkor a gyerekek lehetőséget kapnak a helyi természeti és épített környezet értékeinek közvetlen megismerésére is, illetve az élménypedagógia módszereivel nemzeti hagyományaink, kultúránk általuk korábban nem ismert területeit ismerhetik meg a megszokottól eltérő formában.

A tematikus alkalmakon szerzett ismereteink, tapasztalataink beépítése a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokba a tanulók személyiségére az alábbi területeken lesznek pozitív hatással:

- a tanulás hatékonyságának növelése az Oktatási Hivatal EFOP-3.2.15-VEKOP-17 konstrukciójában kifejlesztett szakmai tartalmak felhasználásával;
- tanulási motiváció megerősítése az élményalapú informális programok alkalmazásával;
- környezettudatos viselkedés megerősítése iskolai témnapok kapcsán;
- nemzeti hagyományaink, kultúránk korábban nem ismert területeinek megismerése újszerű formában, a helyi természeti és épített környezet közvetlen megismerése;
- osztályközösségek és az iskolai közösséghez tartozás érzésének erősítése közös programokon keresztül.

Az EFOP 3.2.6-16-2016-00001 „A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben” című projekt keretében, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem partnerintézményeként a művészetpedagógiai továbbképzéseken átvett szakmai programok tananyagát, új módszertanát adaptáljuk, majd alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben, valamint a tanórán kívüli egyéb (pl. rendezvények szervezése) nevelő-oktató munkában.

Boldogságóra Program

Személyiség fejlesztő tevékenységünk egyik alappillére a Boldogság Program, mely a baráti és társas kapcsolatok erősítésével a közösségfejlesztésre is jótékony hatással van. Fontos a pozitív viszonyulás elsősorban önmagunkhoz, társakhoz, közösséghez, a jelenhez, múltához és a jövőhöz. A program nagy hangsúlyt fektet a pozitív érzelmek generálására. Ennek hatására az értelmi képességek fejlődnek és a tudásszerzés is könnyedebben megvalósul.

A világviszonylatban is egyedülálló Boldogságóra Program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az óvodás, általános-, és középiskolás korosztály számára. A Boldogságórák célja, hogy vezérfonalat adjon az iskolásoknak, hogy könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, képesek legyenek megbirkózni a problémákkal, valamint a testi-lelki egészségmegtartás tényezőinek tanulmányozására adjon lehetőséget.

A boldogság „taníthatóságát” alátámasztó mérések, a boldogság, a mentális egészség és a globális jóllét szoros összefüggésének empirikus bizonyítékai felhívják a figyelmet arra, hogy a pozitív élményállapotok megteremtésének, fenntartásának és fokozásának módszertanát, stratégiáinak és technikáinak oktatását, boldogságórák és fejlesztő programok keretében meg lehet valósítani.

A Boldogságóra célja – a pozitív pszichológia elméleteire és kutatásaira alapozva – a jövő nemzedékének felkészítése a pozitív orientációra, s egy olyan életszemlélet megismertetése és megformálása, amely során a figyelem a pozitív érzelmekre és élményekre fókuszál. E gondolkodásmód, a különböző technikák megtanítása és alkalmazása hozzájárulhat egy boldog, aktív, teljes élethez. Felkészíti tanítványainkat arra, hogy sikeresen és könnyen megoldják nehézségeiket és feladataikat, harmóniában legyenek önmagukkal és közösségük tagjaival.

A program tíz egymásra épülő témából áll:

1. A hála gyakorlása	3. Társas kapcsolatok ápolása
2. Az optimizmus gyakorlása	4. Jó cselekedetek gyakorlása

5. Elköteleződés egy cél mellett	8. A megbocsátás gyakorlása
6. Megküzdési stratégiák	9. Testmozgás
7. Apró örömök élvezete	10. Fenntartható boldogság

Az órákon a feszültségoldás, a relaxáció és a meditáció, a boldogságra való képesség fejlesztése játékos módon, egyéni és csoportos formában változatosan jelenik meg. Igyekszünk fejleszteni az érzelmi intelligenciát, a szociális kompetenciát, az önismeret, a stressz- és konfliktuskezelés képességét.

Ezekkel a foglalkozásokkal hozzájárulunk azon képességek fejlesztéséhez, melyek alapvetően szükségesek a sikeres, boldog, kiegyensúlyozott, elégedett életvezetéshez.

Egyéb személyiségfejlesztő foglalkozások

A közös színházlátogatások, a bensőséges karácsonyi ünnep, a társadalmi ünnepek méltó megemlékezései, a szülői érdeklődéssel várt és látogatott nyílt napok, a hagyományt teremtő erdei iskola, az osztály-, a tanulmányi kirándulások, a kulturális és sportrendezvények látogatása is hozzájárul a személyiségfejlesztéshez.

A fentiekkel ösztönözzük tanulóinkat:

- a társadalmi elvárásoknak megfelelő viselkedésre,
- intézményünk méltó képviselőjére,
- az esztétikai érzékük fejlesztésére,
- a látókörük szélesítésére,
- az új helyzetekhez való alkalmazkodásra.

Minden tanévben igyekszünk egy egynapos, egész iskolát érintő tanulmányi kirándulást szervezni, melynek célja hazánk nevezetes tájainak megismertetése, a hazaszeretet elmélyítése, a közösségi összetartozás érzésének erősítése.

Júniusban – általában a hónap első hetében – lehetőleg az osztályok egynapos tanulmányi kiránduláson vesznek részt, melyek célja a tanév során tanult gyakorlati szemléltetését, a földrajzi, történelmi, irodalmi ismeretek elmélyítését szolgálják.

Ezeken a programokon igyekszünk felkelteni tanulóink érdeklődését a természet, a természettudományok iránt. A megszokott iskolai környezettől eltérő helyszínek, foglalkozások egyedülálló lehetőséget teremtenek a komplex személyiségfejlesztésre. A gyermekek önállósodnak, toleránsabbakká és nyitottabbakká válnak.

1.3. Egészségfejlesztés

Egészségnevelési programunk célja, hogy a tanulók:

- egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását, fejlődését segítsük;
- a szülők és a pedagógusok segítségével nyomon tudják követni saját egészségi állapotukat;
- érzékeljék, kezeljék a belső és külső környezeti tényezők hatására bekövetkező egészségügyi változásokat;

- a szülők, pedagógusok, orvos, védőnő közreműködésével legyenek képesek az egészségük megőrzésére, a veszélyeztető hatások csökkentésére;
- meg tudják fogalmazni reális elképzeléseiket, vágyaikat az egészségüket, környezetüket védő megoldásokkal kapcsolatosan.

Iskolánkban kiemelten kezeljük a toleranciára való nevelést, erősítjük a sérült és fogyatékkal élő gyerekek, embertársak elfogadása iránti hajlandóságot.

Intézményünkben az egészséges életvitel kialakítására törekszünk, ezért tanulóinkat az alábbiakra neveljük:

- megfelelő mérlegelés után tudjanak helyes döntéseket hozni;
- tanuljanak meg konfliktusokat kulturált módon feloldani;
- legyenek jártasak a helyes közlekedési szabályok betartásában;
- ismerjék a veszélyes anyagok (iskolában, otthon) egészségkárosító hatását, a veszélyes készítmények helyes kezelését, legfontosabb alkalmazási feltételeit;
- legyenek készek a vészhelyzetek (tűz, bombariadó stb.) egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére;
- legyenek tisztában az egészséges életmódot veszélyeztető anyagokkal (alkohol, dohányzás, drog stb.) kapcsolatos alapismeretekkel, legyenek képesek ezeknek ellenállni;
- ismerjék a helyes táplálkozás, öltözködés, beszédkultúra kritériumait;
- életkoruknak megfelelő szinten legyenek fogalmaik a társadalmilag elfogadható családi életéről és szexuális magatartáskultúráról.

Az intézményünkben alkalmazott egészségnevelési módszerek

Iskolánkban – az anyagi keretek lehetőségén belül – megteremtettük a tanulás-tanítás megfelelő színterét. Az iskola állaga, környezete, eszközei, berendezései jók. Az épület tiszta, rendezett. A bútorzat az egészségügyi előírásoknak megfelel (méret, szín, forma egyaránt), esztétikus. A fűtés számítógépvezérelte távfűtés, a világítás minden igényt kielégít. Feladatunk a meglévő szint fenntartása, megőrzése, továbbfejlesztése.

Az egészséget veszélyeztető anyagokkal (drog, alkohol, dohányzás stb.) kapcsolatos teendőket iskolánk osztályfőnöki munkaközösségének vezetője fogja össze. Koordinálja a drogprevenciós, illetve egészségvédelemmel kapcsolatos programokat (előadások, vetítések, vetélkedők, kiállítások). Munkáját segítik az osztályfőnökök, a szaktanárok, a pszichológus, a szociális segítő.

Tanulóinkat felkészítjük az élettel együtt járó mindennapos eseményekre, cselekvésekre, közlekedésre.

Nevelésünk eredményeként alakul ki:

- a helyes közlekedési magatartás,
- a kellő szabályismeret és alkalmazás,
- a különböző közlekedési helyzetekben biztonságot nyújtó döntéshozatal.

Intézményünkben a közlekedési ismeretek oktatása a következőképpen történik:

- a közlekedési ismeretek integrálódnak egyes tantárgyak anyagába (technika és tervezés, környezetismeret, osztályfőnöki órák);
- a tanulók tanulmányi sétákon, kirándulásokon, KRESZ-vetélkedőkön ismerkednek a biztonságos közlekedés szabályaival.

Az egészséges életmód kialakítása csak akkor eredményes, ha a gyermek viselkedése, cselekedetei mögött megkeressük az egyensúlyvesztést előidéző, kiváltó egyéni és szociális okokat, s ezek alapján keressük a problémára a megoldási alternatívákat.

A mindennapi életben előfordulnak különböző konfliktusok, melyet az egyénnek fel kell oldania. A konfliktuskezelésben komoly szerep hárul a pszichológusra, az osztályfőnökre és a szülőre. A pszichológus az a szakember, aki a legtöbbet tud ebben segíteni.

Intézményünkben pszichológus dolgozik, aki másik iskolában is ellátja a szakterületéhez tartozó feladatokat.

Fő tevékenysége:

- elkészíti az osztályok szociometriáját;
- tájékozódik a perifériára került gyerekekről;
- érveléstechnikai gyakorlatokat tart a hatékony kommunikáció fejlesztése érdekében;
- szituációs játékokat szervez;
- problémamegoldó gyakorlatokat vezet;
- kiscsoportos, illetve egyéni képességfejlesztő foglalkozásokat tart;
- egyéni beszélgetéseket folytat;
- közösségformáló programokat vezet.

A pszichológus a fenti egészségnevelési módszerekkel segíti a pedagógusok munkáját, hiszen a gyermekek nyugodt, kiegyensúlyozott viselkedése hozzájárul iskolai eredményük javulásához.

Az iskolában tanuló gyerekeknek és a velük foglalkozó pedagógusoknak, egyéb dolgozóknak az iskola a munkahelyük. A benne folyó fő tevékenység szellemi munkavégzés, amely fokozottan igényli a közegészségügyi előírások betartását (világítás, fűtés, szellőzés, zaj stb.). A kedvezőtlen környezeti feltételek az iskolai teljesítményt (tanárit is) hátrányosan befolyásolják. Az iskolavezetés feladata a kedvező feltételek megteremtése, annak biztosítása, hogy a tanulók, pedagógusok (egyéb dolgozók) munkájukat életük, testi épségük, egészségük veszélyeztetése nélkül végezhessék.

Ezért iskolánkban:

- rendszeresek a törvényben előírt biztonságtechnikai felülvizsgálatok;
- folyamatos a dolgozók, tanulók tűzvédelmi, balesetmegelőzési oktatása (tanulók esetén minden szeptember első tanítási napján, dolgozók esetén minden tanév őszén, új dolgozónál a munkába lépéskor);
- amennyiben az iskola bármely tanulójának vagy dolgozójának balesetveszélyt jelentő tény jut a tudomására, jelenti az iskolavezetőnek;
- baleset esetén az észlelő gyerek, pedagógus haladéktalanul tájékoztatja az intézményben tartózkodó vezetőt az eseményről, aki szükség esetén értesíti a mentőket, a szülőket és a balesetvédelmi felelőst;
- a különböző tervek – levonulási, csengetési, tűzriadó – az iskolában jól látható helyen ki vannak függesztve;
- rendszeresek a szakhatósági ellenőrzések (az esetlegesen előforduló hiányosságokat pótlásáról gondoskodunk);

- külön figyelmet fordít az iskolavezetés a kirándulásokra, ami csak két tanár együttes jelenlétével történhet, valamint a szakórákon (testnevelés, technika és tervezés, kémia, fizika) követendő előírásokra.

Mindezek betartásának köszönhetően iskolánkban súlyos baleset nem történt.

Az iskolaorvosnak és a védőnőnek jelentős szerepe van az iskolai egészségfejlesztésben. Az iskolaorvos folyamatosan biztosítja az intézménybe járó gyerekek egészségvédelmét, gyógyító-megelőző ellátását.

Fő tevékenysége a gondozás:

- részt vesz az egészséges életmódra nevelésben,
- nyomon követi a gyermekek testi-szellemi fejlődését,
- időben felismeri a kóros állapotokat,
- időszakos szűrővizsgálatokat végez,
- közegészségügyi, járványügyi feladatai végzésével hozzájárul az iskolai környezet kedvező feltételeinek kialakításához,
- együttműködik a szakhatóság illetékes szerveivel,
- elsősegély jellegű betegellátást is végez.

A fiatalok hirtelen növekedése egyes tanulóknál helytelen testtartást eredményez. Az iskolaorvos ezen tanulókat gyógytestnevelési foglalkozásokra irányítja.

A védőnő rendszeresen ellátja iskolánkban az alábbi feladatokat:

- alapszűrések (hallás-, látásvizsgálat),
- tisztasági ellenőrzés, főleg szeptember elején a tanulók fejbőrének vizsgálata,
- kapcsolatot tart a szülőkkel és a pedagógusokkal,
- vezeti az iskolai egészségügyi dokumentációt,
- osztályfőnöki órákon (6. osztály) felvilágosító előadást tart a pubertáskori változásokról,
- munkájával közvetlenül segíti az iskolaorvos tevékenységét.

Az iskola egyben munkahely is, ahol veszélyes anyagok, illetve készítmények is előfordulnak. A biztonságon a veszélyes anyagok, készítmények használatából adódó kockázatok csökkentését célzó tevékenységet értjük, amelyek figyelembe veszik a fenntartható fejlődés igényét.

Nem lehet cél az intézményben a veszélyes anyagok, készítmények betiltása, inkább az ésszerű és kockázatmentes használatra törekszünk. Amennyire lehet, mindig a kevésbé veszélyes anyagot, készítményt használjuk.

Ezen anyagokkal végzendő tevékenység esetén (tanóra, takarítás stb.) ismerni kell a felhasználónak, a munkát végzőnek:

- az anyag általános jellemzőit,
- a vele való dolgozás optimális feltételeit,
- a kezelés és tárolás követelményeit,
- a tűzvédelemre vonatkozó előírásokat,
- a szükséges óvintézkedéseket,
- baleset esetén a segélynyújtás helyes módját,
- a hulladékkezelés, az ártalmatlanítás módozatait.

Intézményünkben a következőkre különösen figyelünk:

- a kísérleteket úgy szervezi a szaktanár, hogy az az ő és a gyerekek egészségét nem veszélyezteti, nem károsodik a környezet;
- olyan kísérletet, amelynek biztonságos elvégzéséhez nincsenek meg az adott feltételek, nem végezhet a szaktanár;
- a tanulók betartják a biztonságos eszközhasználat szabályait, vigyáznak egymás testi épségére;
- a tisztaság fenntartásához dolgozóink a hatékony, de nem veszélyes tisztítószerket használnak, melyeket a tanulók elől elzártan tartanak.

Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok közé tartozik elsősegélynyújtás területe is.

Az elsősegély azonnali segítségnyújtást, beavatkozást jelent sérült, egészségkárosodott embertársaink számára. Célja: az életveszély elhárítása, a további egészségkárosodás megakadályozása, a gyógyulás elősegítése.

Az elsősegélynyújtás állampolgári kötelességünk, de oktatásában a hozzáértő, önzetlen segítségadás fontosságát hangsúlyozzuk elsősorban. Ha időben megismertetjük a lehetőségekkel a gyerekeket, akkor adott helyzetben nemcsak az ijedtséget élik át, hanem érdemben segíteni is tudnak.

Általános iskolában az alapok elsajátíttatása, baleseti szituációkban a feladatok megismertetése a cél az egyes korosztályok életkori, biológiai sajátosságainak figyelembevételével. Ebben a folyamatban nagyon fontos a szemléltetés, a játékos, sok gyakorlati lehetőséget biztosító oktatás. Ezt alsó tagozatban környezetismeret, felső tagozatban természetismeret, biológia és osztályfőnöki órákon valósítjuk meg saját pedagógus-munkakörben foglalkoztatott alkalmazottaink és a védőnő segítségével.

6-14 évesek számára az elsősegélynyújtás alapjai megtanulhatók és meg is kell tanítanunk.

Egészségvédelmi programunk megvalósítását nagyban segíti a felnőttek viselkedése, iskolai magatartása. A felnőttektől elvárjuk a példamutatást, a hatékony, kulturált kommunikációt.

1.4. Közösségfejlesztés

A közösség formáláshoz elengedhetetlen, hogy a szorosan vett oktató-nevelő tevékenység mellett alkalmat teremtsünk arra, hogy tanulóink megtalálják helyüket az iskolai, valamint az iskolán belüli kisebb közösségekben.

Alapvető törekvésünk, hogy mind az iskola egészét, mind az intézményen belüli kisebb csoportokat a közösség általános ismérvei jellemezzék: a közös érdekek, értékrendek, célok, döntések, erőfeszítések.

A „mi” tudat erősítése mellett ugyanakkor biztosítjuk az iskolán belül a demokratizmust és humanizmust, amely garancia a tanulói, tanári szabadságra, öntevékenységre, innovációra. Az értelmes, tartalmas, az önkifejezésre és önkibontakozásra alkalmat adó közös tevékenység szolgálja igazán a személyiség fejlődését.

Tanulóink iskolai közösségben sajátítják el azokat a magatartásmódokat, amelyek a társadalmi együttélés során szükségesek. Gyakorolják az alkalmazkodást, a fegyelmet, a kezdeményezést, a kommunikációt, az önkifejezést.

A tanulói közösségek fejlesztése minden pedagógusnak feladata, ezért a tanítási órák tervezésekor, szervezésekor előtérbe helyezzük azokat a módszereket, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, aktivitását biztosítják.

A társas szemlélet formálásához nélkülözhetetlen a kollégák együttműködése. Különösen fontos feladatot látnak el ezen a téren:

- az osztályfőnökök,
- a napközis nevelők,
- a diákönkormányzatot segítő pedagógus,
- a pszichológus,
- a könyvtárostanárr.

Az osztályfőnök alapvető feladata az egyén és az osztályközösség formálása.

Az osztályfőnök az a nevelő:

- akihez a gyerek bármikor odamehet gondjával, problémájával, örömeivel (személyes odafigyelés és törődés);
- aki többet tud a gyerek környezetéről, a gyerekről bármelyik tanártársánál;
- szervezi, koordinálja az osztály és az iskola, az osztály és a diákönkormányzat közötti munkát;
- összekötői feladatokat lát el, kapcsolatot biztosít a gyerekek, kollégák és szülők között;
- aktív részese a megelőző gyermekvédelemnek.

A gyermekek iskolai életében az osztály tölti be az elsődleges közösség szerepét. A neveléssel az osztályfőnökök a tanulóközösséget a fejlődés egyre magasabb szintjére juttatják el.

Az osztályfőnökök munkájuk során igyekeznek céltudatosan összehangolni az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket:

- a tanév elején összeállítják – a gyerekek igényére építve – az osztály éves programját, majd gondoskodnak annak végrehajtásáról,
- szervezik az év közben adódó programokat,
- gondoskodnak az életpálya tervszerű és folyamatos építéséről,
- törekszenek a szociális és környezeti kompetenciák kialakítására.

Az alapfeladatokon kívül a következő témakörök kerülnek feldolgozásra osztályfőnöki órákon, koncentrikus elrendezésben.

Viselkedéskultúra – a kulturált magatartású emberi viselkedés etikai normáinak megalapozása.

Tanulás tanítása – a személyiségjegyekkel összehangolt egyéni tanulási módszerek, eljárások kialakítása, a gazdaságos, eredményes tanulás feltételeinek megismerttetése.

Társas kapcsolatok – a közösségi nevelés és az énerő fejlesztése közötti egyensúly megteremtése.

Pályaorientáció – felkészítés a továbbtanulásra, a helyes és reális iskolaválasztásra, életpálya-építésre.

A napközis nevelő biztosítja a gyerekek tanítás utáni pihenését, szabadidejének hasznos és tartalmas eltöltését, az iskolai tanórákra való felkészülését.

Célunk olyan foglalkozásokkal, programokkal színesíteni a napközis és nem napközis gyerekek délutánjait, melyek tartalmas, vonzó, érdekes szabadidő-eltöltési lehetőségeket biztosítanak (élménypedagógia).

Kiemelten kezeljük:

- a mentálhigiénés szakot végzett kollegák által vezetett rendszeres egészségmegőrző és önismeretfejlesztő foglalkozásokat (láb-, szemtorna, helyes testtartás kialakítása, egészségmegőrző tanácsok stb.),
- a havi tanulás mentes délutánokat, melyek jeles napokhoz, eseményekhez, ünnepekhez kötődnek (népmese-, föld-, madarak és fák napja, karácsonyi vásár, farsang, szüret stb.).

A diákönkormányzatot segítő tanár felelős a diákönkormányzat folyamatos működéséért. Lehetőséget teremt a demokratikus iskolai közélet gyakorlására, a gyermeki jogok érvényesítésére.

Tevékenysége során:

- összehangolja az egyes közösségek munkáját,
- biztosítja a megfelelő információáramlást a nevelői, szülői és a gyermekközösség között,
- az alakuló diákönkormányzati ülésen ismerteti a DÖK törvényes jogait és hatáskörét,
- szervezi és irányítja a diákönkormányzati választásokat (a vezetőség és a diáktanács elnökének választásakor, szavazáskor),
- javaslatot kér az évi DÖK programra, rendezvényekre,
- rendszeresen figyeli az iskolai és a tanórán kívüli foglalkozások tartalmasabbá tételéhez szükséges pályázatokat,
- segíti az oktatási intézmény hagyományainak őrzését, éves rendezvényeit (papírgyűjtés, Mikulás-parti, karácsony, farsang, ballagás, diákönkormányzati nap).

A szabadidő-szervezői feladatokat ellátó pedagógusok munkáját az iskola, a szülők, a tanulók személyes indítékai, elhatározása, szükségletei határozzák meg. A pedagógiailag ösztönzött szabadidő-tevékenység lényege a tartalmas időfelhasználás, a közösségformálás, a közös tevékenység, a csoporttagok aktív részvétele a közösség életében, a közös célok eléréséért folytatott együttes munka.

A több mint ötvenéves múltra visszatekintő iskolánkban már számos hagyomány alakult ki.

- A tanév elején – többnyire a 4. vagy 5. tanítási hét egy napján – csapatépítő nevelőtestületi tanulmányi kirándulást szervezünk.
- Bensőséges hangulatban egy-egy kisebb közösség rendezésében meghitt műsorral emlékezünk nemzeti ünnepeinkre.
- A karácsonyt megelőző hetekben az iskolai közösségek számos rendezvényen vesznek részt: Mikulás-parti, Christmas party, karácsonyi vásár.
- A farsangi időszakban az osztály- és évfolyamközösségek szerveznek vetélkedőket, jelmezbálokat. A DÖK farsangi báljával zárul a téli ünnepekör.

- Számos iskolán kívüli szabadidős tevékenységbe kapcsolódnak be tanulóink: színházi előadások, hangversenyek, kiállítások, múzeumi és könyvtári foglalkozások, tanulmányi séták, osztálykirándulások, erdei iskolai programok.
- Igen népszerű a hagyományos éves iskolai kirándulás, mely a teljes iskolai közösség és a szülők közös programja.
- Figyelemmel kísérjük a város különböző rendezvényeit, felhívjuk ezekre a nevelők és az érdeklődő tanulók figyelmét, ezáltal segítjük a szabadidő tartalmas eltöltését.
- A tanulók viselkedéskultúrájának kialakításában – hagyományként – szerepet játszik az évenként induló tánciskola és az azt követő táncvizsga.

A korszerű iskolarendszerben az iskolai könyvtár forrásközpont és közösségi tér. A könyvtárhasználat során a legelemibb könyvtári ismeretektől, a könyvek csoportosításának lehetőségeitől, a kiselőadások, házi dolgozatok készítésétől akár önálló kiadvány megtervezéséig juthatnak el a diákok. Megismerkedhetnek az egyes tudományokhoz kapcsolódó ismeretek feltárásának lehetőségeivel, a tudományos és szakkönyvtárak rendszerével.

A könyvtár alkalmas arra, hogy ismeretterjesztő előadásoknak, könyvbemutatóknak, író-olvasó találkozóknak, rendhagyó irodalomóráknak adjon otthont.

A könyvtárostánár vetélkedőket, játékokat is szervez, melyek célja, hogy a résztvevőket önálló gondolkodásra, közös cselekvésre, az összefüggések felismerésére, véleményalkotásra készítsük.

1.5. A pedagógusok, osztályfőnökök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határoztuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a tanítási órák dokumentálása,
- az osztályozó és javító vizsgák lebonyolítása,
- dolgozatok, tanulmányi versenyek feladatainak összeállítása,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,

- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnökök tevékenységére vonatkozó előírásokat munkaköri leírásukban rögzítettük. Feladataik néhány elemét tartalmazza nevelési programunk 1.4. fejezete. Munkájuk további tartalmát a következőkben foglalmaztuk meg.

Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.

Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.

Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.

Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.

Szülői értekezletet, fogadóórát tart.

Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és évi végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.

Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.

Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra.

Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.

Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.

Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.

Alkalmanként órát látogat az osztályában.

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos tevékenység

A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatását segítő tevékenységek

Iskolánkban alapfeladat, hogy különleges figyelmet fordítsunk az átlag feletti általános vagy speciális képességekkel és magas fokú kreativitással rendelkező, jól motiválható tanulóakra. Központi kérdésnek tartjuk a különleges képességű tanulók sikeres diagnosztizálását, fejlesztését. Ezt a tevékenységet szaktanáraink látják el, a pszichológus és a tehetségfejlesztési szakértők segítségével.

A tanórákat, a szakköröket és a szabadidős programokat a tehetségfejlesztés fontos színtereinek tartjuk. Ezen alkalmakkor, valamint a városi tehetséggondozó programba beválasztott tanulók foglalkozásain a csoportos tehetséggondozás – különösen a tananyag-gazdagítás – módszereit alkalmazzuk.

Tanulóink rendszeresen részt vesznek különböző nyilvános szerepléseken, tanulmányi versenyeken, diákkonferenciákon. Az ezekre való felkészülés során előtérbe kerülnek az egyéni foglalkozások, a mentortanári tevékenység.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő tevékenységek

A belső (örökletes, biológiai, pszichikai) és a külső (tanult, szerzett tapasztalatok, amelyek a gyermeket tartósan körülvevő környezeti hatásokra alakulnak ki) tényezők együttesen vagy külön-külön vezetnek a tanulásban, a tanulmányi előmenetelben való gátoltságig.

A problémát általában a gyenge tanulmányi teljesítmény jelzi.

A tanulási kudarcok együtt járnak:

- a tanulási kedv és a tanulói aktivitás hanyatlásával,
- a közömbös tantárgyi kötődéssel,
- a sikertelen tanulási szokásokkal, módszerekkel,
- a tanórán való unalommal.

Ha a gyermek tanulási nehézséggel küzd, az iskolának meg kell szerveznie, el kell látnia a felzárkóztatással, fejlesztéssel kapcsolatos tevékenységeket. Ezen tanulók szűrését a pedagógusok, osztálytanítók együttesen végzik a pszichológussal, esetleg pedagógiai szakszolgálathoz fordulunk.

Célunk: a valamilyen oknál fogva lemaradt (gyengébb képesség, egyéni bánásmódot igénylő, betegség, családi háttérből eredő ok stb.) tanulók segítése, felzárkóztatása. A minimum követelményszint elérése, alapkészségek bevétele.

Feladatunk:

- az alulteljesítővel való foglalkozás,
- az eredményes tanulás megtanítása,
- az érdeklődés felkeltése a tantárgy iránt,
- a tanulói aktivitás növelése.

A felzárkóztatás módjai:

- a tanórákon alkalmazott differenciálás,
- az egyéni, illetve néhány tanuló részére szervezett foglalkozás,
- a korrepetálás,
- egyéb alapkészségeket fejlesztő, az ismeretelsajátítás menetét korrigáló tevékenység,
- a tehetséggondozás (főleg alulteljesítő esetén).

A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdők segítése

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek nevelését, oktatását a szakértői bizottság szakértői véleménye, javaslatai alapján végezzük. Az érintett tanulókat fejlesztő foglalkozásban részesítjük.

A problémák kezeléséhez fontosak az alábbiak:

- megfelelő tanári attitűd (szociális érzékenység, empátia, elfogadás, türelem),
- a pedagógusok szakmai kompetenciája (gazdag módszertani repertoár, megfelelő segédanyagok)
- támogató iskolai környezet kialakítása,
- együttműködési hajlandóság (pedagógusok, szülők, pszichológus, tanuló között)
- megállapodáson alapuló világos szabályok,
- rugalmas tanulásszervezés.

A nehézségek enyhítése érdekében:

- a tanórai tanulást és a számonkérést igyekszünk az egyéni képességekhez igazítani,
- felzárkóztató, képességfejlesztő foglalkozásokat szervezünk,
- színes, érdekes tanórán kívüli foglalkozásokról, szabadidős programokról gondoskodunk,
- szoros kapcsolatot tartunk a szülőkkel, a pedagógiai szolgálatokkal.

A sajátos nevelési igényű tanulókat integráltan, a szakértői bizottság javaslatai szerint neveljük, oktatjuk. Fejlesztésükhöz a differenciált tanórai foglalkoztatás mellett igénybe vesszük a pedagógiai szakszolgálat gyógypedagógusainak segítségét.

Gyermek- és ifjúságvédelem

A gyermek- és ifjúságvédelem mindazon jogi, egészségügyi, szociális és nevelési eszközöknek az összessége, amely biztosítja a gyermekek számára azt a különleges védelmet, amit fizikai és szellemi érettségük hiánya indokol, és hozzájárul harmonikus személyiségük kibontakozásához.

Iskolánkban alapvető cél:

- tanulóink esélyegyenlőségének biztosítása, a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése,
- a jogsértések elkerülése,
- az egészségügyi ellátás biztosítása,
- a lehetőségeken belül maximális szociális támogatás nyújtása,
- a gyermekek nyugodt, kiegyensúlyozott fejlődésének szolgálata.

Céljaink elérése érdekében felderítjük a tanulók fejlődését veszélyeztető vagy gátló okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszünk a káros hatások megelőzésére.

Elősegítjük a hátrányos helyzetű – HH, HHH, SNI, veszélyeztetett – gyermekek felzárkóztatását, és figyelünk a diákjaink családjában lévő gondokra, szükség esetén a gyermek érdekében intézkedéseket kezdeményezünk. Ennek során együttműködünk a szülőkkel, a Család- és Gyermekjóléti Központtal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Igyekszünk csökkenteni tanulóink társadalmi, gazdasági, kulturális helyzetéből fakadó egyenlőtlenséget, azonos esélyt nyújtva számukra a továbbtanulásra és az életben való boldogulásra.

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat az osztályfőnökök látják el az iskolapszichológus és a szociális segítő támogatásával. Ennek keretében:

- számba veszik és nyilvántartják a szociális ellátásra jogosultakat és a kiemelt figyelmet igénylő tanulókat,
- képviselik a gyerekek érdekeit,
- általános prevenciós tevékenységet végeznek,
- kapcsolatot tartanak a szülőkkel, a pedagógusokkal és a diákönkormányzattal,
- szükség esetén tanácsokkal látják el a szülőket, pedagógusokat, tanulókat,
- segítik a támogatásra szoruló családokat,
- felméréseik, nyilvántartásaik alapján adatot szolgáltatnak az iskolavezetés tervező munkájához és a statisztikák elkészítéséhez,
- szakemberek, pedagógus kollégák, a diákönkormányzatunk és a szülők bevonásával egészség- és dropprevenciós (drog-, alkoholfogyasztás, dohányzás megelőzése) programokat szerveznek.

A tanév elején az osztályfőnökök és a napközis nevelők felméri a hátrányos helyzetű tanulók számát és helyzetét. A gyermek eredményes nevelése – hátrányos helyzetéből adódó hatások csökkentése – érdekében összehangoljuk a nevelési teendőket és a szükséges intézkedéseket. Mindezek ismeretében tervezzük meg prevenciós tevékenységünket.

A szociálisan hátrányos helyzetű, de tehetséges gyermekeknek szakköröket szervezünk, felkészítjük őket tanulmányi versenyekre, valamint öntevékeny könyvtár és számítógép használatával segítjük a hátrányok csökkentését.

Fokozottan figyeljük – az osztályfőnökökkel, a szülőkkel együtt – a tanulók hiányzását és annak okait.

Ha az osztályfőnökök bármilyen egészségügyi problémát, pszichés zavart, tanulási vagy viselkedési gondot észlelnek a tanulóknál, akkor tájékoztatják a szülőket, szükség esetén a szakszolgálatokat.

Tanáraink szakmai értekezleteken, belső továbbképzések keretében készülnek fel a tanulókat veszélyeztető tényezőkre (drog, alkohol...) és ezek korai tüneteinek felismerésére.

A nyolcadik osztályos diákokkal a családdal való kapcsolatáról, a szexualitásról, a tinédzserterhességről, az AIDS-ről őszinte és közvetlen beszélgetéseket folytatunk a védőnő vagy orvostanhallgatók vezetésével.

A veszélyeztetett helyzetben lévő családok szociális, anyagi és egyéb problémáinak kezelése érdekében fontosnak tartjuk a szülőkkel való kapcsolattartást: fogadóórákat, családlátogatásokat, szülői értekezleteket, nyílt napokat, szülőkkel közös programokat, kirándulásokat, ünnepségeket.

Igény szerint tájékoztató, tanácsadó összejöveteleket tartunk a szülők részére (pl.: pályaválasztási tanácsadás).

Igyekszünk minél több információt nyújtani a családoknak a helyi erőforrásokról, a szociális juttatások lehetőségeiről, egészségügyi szűrővizsgálatokról, délutáni ügyeletről, étkezési támogatásokról, tankönyvtámogatás igénybeviteléről.

A szociális hátrányok enyhítésének segítése

Iskolánkban néhány család esetében a társadalmi többséghez képest:

- szűkösebbek az anyagi körülmények,
- gyengébb a kulturális ellátottság,
- a szülőknek átlagosnál alacsonyabb az iskolázottsága.

Az ilyen típusú szociális hátrányokkal induló gyermekeknek kisebb esélyük van arra, hogy magasabb társadalmi pozícióba kerüljenek.

A hátrányos családi környezet kevesebb lehetőséget ad az iskolai teljesítményt meghatározó készségek és képességek kifejlődésére.

Ezen tanulók egy részénél:

- gyengébb az iskolai teljesítmény vagy
- magatartással kapcsolatos motivációs hiányok jelentkeznek.

Iskolai törekvésünk a hátrányok enyhítése, ellensúlyozása.

Elsődleges a hátrányokkal küzdő tanulók feltérképezése, problémáik megismerése. Ezek a gyerekek nagyobb odafigyelést, egyéni bánásmódot igényelnek.

Ebben a munkában a tanulókhöz legközelebb álló tanárok és kiemelten az osztályfőnökök vesznek részt:

- az osztályfőnökök és a szülők közötti bizalomra épülő jó kapcsolat kialakításával,
- családlátogatással (a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős bevonásával),
- a gyermek viselkedési problémáinak megfigyelésével (az iskolapszichológus segítségével).

A hátrány csökkentése érdekében a rászoruló körében ismertté tesszük:

- a támogatási rendszerek elemeit,
- a támogatáshoz való hozzájutás feltételeit,
- a pályázati lehetőségeket.

A feladatok ellátásából az osztályfőnökök mellett az iskolapszichológus is aktívan részt vállal.

1.7. A tanulók részvétele az iskolai döntési folyamatban

A tanulók érdekeinek képviselője az iskolában diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon. Tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A diákönkormányzat a tanulói érdekképviselőtől túl részt vesz az iskolai élet alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:

- versenyek, vetélkedők,
- tanulói ügyelet,
- sportélet,
- kirándulások, kulturális, szabadidős programok szervezése,
- a tanulók tájékoztatása (faliújság, iskolarádió, iskolai honlap).

Ezekben a kérdésekben az iskola éves munkatervének összeállítása előtt és a tanév folyamán az osztályközösség, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé.

A magasabb jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.

A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban a diákönkormányzatot segítő tanár képviseli.

1.8. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Nevelő-oktató munkánk során legfontosabb partnernek a szülőket tekintjük.

A szülői ház és az iskola kapcsolata akkor eredményes:

- ha rendszeresen, kölcsönösen információt cserélnek,
- nevelési módszereiket összehangolják,
- kihasználják az együttműködésből adódó lehetőségeket,
- ha az iskola számíthat a szülők segítségére, tanácsaira, együttműködésére (alapítványi segítség, jogi tanácsadás, informatikai jártasság igénybevétele stb.).

Az az iskola marad fenn, lesz jó iskola, ahol az intézmény és a szülői ház kapcsolata a bizalomra, az elfogadásra, egymás tiszteletére épít.

Az együttműködés formái a következők.

Szülői értekezletek

Rendszeresen alkalmazott kapcsolattartási lehetőségünk, melyen mindig részt vesz a szülők jelentős része.

Az értekezletek hagyományos formái az alábbiak.

- Iskolaszintű (különleges alkalmak indokolhatják, az utóbbi években nem volt rá szükség)
- Évfolyamszintű (első és ötödik osztályos tanulók szüleinek tartjuk „bemutató” jelleggel)
- Osztályszintű (évente két alkalommal szervezzük, szeptemberben és februárban)
- Rendkívüli (alkalmanként hívjuk össze, valamilyen osztályt érintő szervezési feladat megbeszélése vagy tájékoztatás céljából pl.: erdei iskola, osztálykirándulás, pályaválasztás).
- Ünneplés (eredmények bemutatására, megtanult produkciók előadására szolgáló kötetlenebb összejövétel pl.: anyák napi ünnep).

Fogadóórák

A kapcsolattartás legszemélyesebb formája. Akkor hatásos, ha biztosítja a családi nevelés pedagógiai segítségét, és hozzájárul a szülők nevelési gondjainak enyhítéséhez.

Iskolánkban – az érdeklődő szülők részére – évente két alkalommal iskolai szinten rendezzük meg, de a pedagógusokat kéthetente egyéni fogadóórán is felkereshetik a szülők. Előzetes egyeztetés után egyéb időpontban is lehetőséget biztosítunk egyéni beszélgetésekre.

Nyílt napok

A nyitott iskola követelményeinek megfelelő korszerű együttműködési forma. A tanórák látogatása során a szülők bepillanthatnak az oktató-nevelő eljárásokba, jobban megismerhetik a pedagógus személyiségét, és munka közben figyelhetik meg gyermekük teljesítőképességét. Intézményünkben évente egy alkalommal van lehetőség a tanítási órák és az egyéb foglalkozások szülők részéről történő látogatására.

Családlátogatások

Előnye, hogy a látogatás során közvetlenebb viszony alakulhat ki a „felek” között. A pedagógus tájékozódik a tanuló otthoni környezetéről, a család szociokulturális helyzetéről. Ez iskolánkban alkalmanként történik.

Kapcsolattartás a szülői szervezettel

A szülői munkaközösség (SZM) iskolai szinten segíti a nevelők és szülők közti kapcsolat összehangolását, az iskolai rendezvények lebonyolítását, az iskolát érintő fontos kérdésekben véleményt nyilvánít.

Írásbeli tájékoztatás

A jó pedagógus-szülő viszony feltétele, hogy a tanulók elektronikus ellenőrzőjét rendszeresen használjuk. Ezzel nemcsak tájékoztatunk, hanem segítjük is egymás munkáját. Szintén e célt szolgálják az e-napló által nyújtott lehetőségek.

Az együttműködés további lehetőségei

A szülő, pedagógus és tanuló találkozásának, eszmecseréjének jó színterei az egyéb iskolai rendezvények. Iskolánkban jól bevált programok:

- iskolai kirándulás,
- hulladékgyűjtés,
- színház- és hangverseny látogatások,
- karácsonyi vásár,
- jubileumi gála stb.

Osztályszinten hétféle kirándulások, közös programok is szervezhetők.

Az eredményes pedagógiai munka érdekében a belső partneri kapcsolatok hatékony működtetése mellett lényegesnek tartjuk a külső kapcsolatok ápolását is.

Nevelési programunk megvalósítása elengedhetlenné teszi – a különböző egészségügyi és segítő szervezetek mellett – munkakapcsolatunk továbbépítését:

- a város nevelési és oktatási intézményeivel (szakmai napokon, konferenciákon, tanulmányi versenyeken való részvétel), és
- a város közművelődési intézményeivel (szabadidős programok megvalósítása).

Amennyiben az intézmény zavartalan működtetése lehetővé teszi, a továbbiakban is igyekszünk helyet biztosítani különböző tanulmányi versenyek lebonyolításához.

A kapcsolattartás rendjét az iskola szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

1.9. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Az idevonatkozó rendelet értelmében, ha a tanulónak az iskolai nevelés-oktatás általános műveltséget megalapozó szakaszában egy tanítási évben

- az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát,
- egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát

meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye év közben nem volt értékelhető érdemjeggyel, a tanítási év végén nem minősíthető.

Ugyanez vonatkozik arra az esetre, ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket.

A félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához ezekben az esetekben – ha a nevelőtestület az osztályfőnökök és a szaktanárok javaslata alapján azt engedélyezi – osztályozó vizsgát kell tenni.

Osztályozó vizsgát tesz az a tanuló is, aki a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve.

Az osztályozó vizsga teljesítése:

- félévkor az osztályozó konferenciát megelőző időszak,
- a tanítási év lezárását szolgáló az adott tanítási év.

Javítóvizsgát tehet az a tanuló, aki a tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott.

Időpontja a tanév vége: augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszak.

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit az iskola helyi tantervében szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve a szaktanárai állítják össze.

A háromtagú vizsgabizottság elnökét és tagjait – iskolán belüli szervezés esetén – az intézmény igazgatója bízza meg.

A vizsgázó pótló vizsgát tehet az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető. Eredménytelenség esetén az érintett tanuló tanulmányait évismétléssel folytathatja.

A vizsgaszabályzat hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára, akit a nevelőtestület határozatával osztályozó- vagy javítóvizsgára utasít, illetve az intézmény tantestületére és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

1.10. A tanulók felvétele, átvétele

A felvételi eljárás során:

- a kormányhivatal által kijelölt beiskolázási körzetből,

- a fenntartói utasításoknak eleget téve,
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló miniszteri rendeletben meghatározott sorrendben vesszük fel a tanköteles korú tanulókat.

Amennyiben az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudjuk teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján döntünk. A sorsolás lebonyolításának szabályait a házirend tartalmazza.

A tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom eredményeinek figyelembevételével az iskola igazgatója dönt.

Döntése előtt:

- vizsgálja az osztályok létszámát,
- kikéri az osztályfőnökök véleményét,
- tájékozódik arról, mióta és milyen idegen nyelvet tanult a tanuló.

Ha az osztályok létszáma meghaladja a törvényben meghatározottakat, csak rendkívül indokolt esetben teljesíthető az átvétel.

Az igazgató átvétellel, osztályba sorolással kapcsolatos döntését nagymértékben befolyásolja az osztályfőnökök állásfoglalása, mely vonatkozhat az adott osztály:

- integrációs készségére,
- kognitív összetételére,
- fiú-lány arányára.

Az átvétel folyamatában megteremtjük az osztályfőnök, a szülő és a tanuló közötti személyes találkozás lehetőségét. A beszélgetés, a kölcsönös ismerkedés alkalmas az iskolai és a szülői elvárások egyeztetésére.

A felvételt nyert tanulók osztályba sorolásáról a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével az igazgató dönt.

Iskolánkban az évfolyamonkénti 2-2 párhuzamos osztályban a nevelő-oktató munka azonos tantárgyi programok, azonos követelmények szerint folyik. Ezért a tanulók osztályba sorolásánál különösen ügyelünk arra, hogy a két (a és b) osztály tanulóinak összetétele is lehetőleg minden tekintetben hasonló legyen (fiú-lány arány, szociokulturális háttér, kognitív képességek).

2. Helyi tanterv

2.1. A választott kerettanterv

Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervekre épül:

- „Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára”, valamint
- „Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára”.

Helyi tantervünkben a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Az óraszámok 80%-át a

kerettantervben meghatározott törzsanyag tanítására fordítjuk. Ha a szaktanár úgy ítéli meg, hogy a törzsanyag elsajátításához tanulóinak az órakeret akár 100%-ára szüksége van, rendelkezhet ezekkel az órákkal. Ha elegendő a törzsanyag elsajátításához az órák 80%-a, akkor az órakeret fennmaradó 20%-át szabadon választott témák feldolgozására fordíthatja a szaktanár, melyek kiválasztásába bevonhatja a tanulóit. A választást segítő javaslatokat a részletesen szabályozott kötelező törzsanyag mellett szintén a kerettanterv tartalmazza.

A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyakból a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson:

ÉVFOLYAM	Melyik tantárgy óraszama lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?	Hány órával lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?
1. évfolyam	Matematika	1 óra
	Idegen nyelv	1 óra
2. évfolyam	Matematika	1 óra
	Idegen nyelv	1 óra
3. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
	Idegen nyelv	1 óra
4. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
	Idegen nyelv	1 óra
5. évfolyam	Idegen nyelv	1 óra
6. évfolyam	Hon- és népismeret	1 óra
	Idegen nyelv	1 óra
7. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
	Matematika	1 óra
8. évfolyam	Matematika	1 óra
	Magyar nyelv és irodalom	1 óra

A *Hon- és népismeret* tantárgyat a 6. évfolyamon tanítjuk.

A *Dráma és színház* tantárgy (alap óraszama: 34 óra) kötelezően választandó a felső tagozat valamely évfolyamán, illetve más tantárgyakba, tanulási területekbe integráltnak, esetleg moduláris formában jelenhet meg. Ez utóbbi lehetőséget választva az alábbiak szerint valósítjuk meg a dráma és színház tantárgy témaköreinek integrálását.

témakör neve	óraszám	tantárgy	évfolyam
szabályjátékok, népi játékok	7	testnevelés	5.
dramatikus játékok	4	irodalom	5.
műalkotások feldolgozása	3	irodalom	7.
dramaturgiai alapfogalmak	3	irodalom	8.
színházi műfajok, stílusok	2	irodalom	8.
rögtönzés	1-1-1	osztályfőnöki	5. 7. 8.
saját történetek feldolgozása	2-2-2	osztályfőnöki	5. 7. 8.
a színház kifejező eszközei	1-1-1	osztályfőnöki	5. 7. 8.
színházi előadás megtekintése	1-1-1	osztályfőnöki	5. 7. 8.
Összes óraszám:	34 óra		

A dráma és színház tanítása komplex művészeti és művészetpedagógiai tevékenység, amely interakciókon keresztül, játék, cselekvés és tapasztalat útján éri el célját, a dramatikus tevékenységben megvalósuló tanulást.

A dráma és színház eszközeinek megismerése és kreatív alkalmazása segíti a tanulók személyes megnyilvánulását, az önbizalom megteremtését, kapcsolatteremtő képességének kibontakoztatását. Szolgálja a tanulók beszédfejlesztését, mozgásfejlesztését, önkifejezését, ön- és társismeretének gazdagodását. Szerepet játszik a koncentráció, a figyelemösszpontosítás, a térbeli tájékozódás, az érzékelés fejlesztésében, az együttműködési készség kialakításában.

A dramatikus tevékenységekben, a játékokban, a problémaközpontú tematikus foglalkozásokban való cselekvő részvétel során megélt egyéni és közösségi élményeken keresztül fejlődnek a tanulók alkotó és befogadó, valamint kommunikációs és szocializációs készségei, képességei.

A szülők eldönthetik, hogy gyermekük *etikát* vagy *hit- és erkölcsstant* tanuljon-e az iskolában. Az etikát az iskola pedagógusai – lehetőleg az osztályfőnökök vagy a történelem, illetve magyar szakos tanárok – tanítják. A hit- és erkölcsstan órákat az egyházak képviselői tartják. Az oktatásért felelős miniszter rendeleteinek megfelelően az iskola igazgatójának feladata a választási lehetőség feltételeinek megteremtése.

Iskolánkban a tanulók az *idegen nyelvi* órákon az angol nyelvet tanulják.

2.2. Óraterv

Tantárgy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6 (5+1)	6 (5+1)	4	4	4 (3+1)	4 (3+1)
Matematika	5 (4+1)	5 (4+1)	4	4	4	4	4 (3+1)	4 (3+1)
Idegen nyelv	1	1	1	3 (2+1)	4 (3+1)	4 (3+1)	3	3
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Környezetismeret/Természettudomány			1	1	2	2		
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Hon- és népismeret						1		
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Fizika							1	2
Kémia							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Közösségi nevelés					1	1	1	1
KÖTELEZŐ ALAPÓRASZÁM	22	22	22	23	27	26	28	28
MAXIMÁLIS ÓRAKERET	24	24	24	25	28	28	30	30
Szabadon tervezhető órák	2	2	2	2	1	2	2	2

A magyar nyelv és irodalom tantárgyat 2-8. évfolyamon külön értékeljük. A heti óraszámot az alábbiak szerint használjuk fel.

Magyar nyelv és irodalom óraszámok			
1. évfolyam		összesen:	7 óra
2. évfolyam		összesen:	7 óra
magyar nyelv	3 óra	irodalom	4 óra
3-4. évfolyam		összesen:	6 óra
magyar nyelv	2óra	irodalom	4 óra
5-8. évfolyam		összesen:	4 óra
magyar nyelv	2 óra	irodalom	2 óra

2.3. *A tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei*

A nevelő-oktató munka során alkalmazott nyomtatott taneszközök (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) és néhány tantárgy esetében (testnevelés, vizuális kultúra, technika és tervezés) az egyéb taneszközök kiválasztására a szakmai munkaközösségek véleményének figyelembevételével a szaktanárok jogosultak.

A nyomtatott taneszközök a hivatalos tankönyvjegyzékből választhatók.

A tankönyvek kiválasztásánál a következő elveket követjük:

- feleljenek meg az iskola helyi tantervének,
- lehetőleg több éven keresztül használhatóak legyenek,
- az egyes évfolyamok tankönyvei egymásra épüljenek.

Az általános iskola minden tanulója térítésmentes tankönyvellátásra jogosult a rendeletekben aktuálisan meghatározott összeg mértékéig. A tankönyvek egy részét tartós tankönyvként az iskolai könyvtár állományából biztosítjuk.

A szülőket a megelőző tanév végéig tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, taneszközökről, felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő-oktató munkához szükség lesz. A tankönyvfelelős, a könyvtáros, valamint az osztályfőnökök tájékoztatást adnak a kölcsönkérhető tankönyvekről, taneszközökről is.

2.4. *A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása*

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakaszában, az alsó tagozaton az iskolába lépő kisgyermekben óvjuk és továbbfejlesztjük a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezetjük a gyerekeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonyá tesszük őket saját környezetük, a természet, a társas kapcsolatok, a tágabb társadalom értékei iránt. Teret adunk a játék és a mozgás iránti vágyaiknak, segítjük természetes fejlődésüket, érésüket. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal – fejlesztjük az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetítjük az elemi ismereteket, tanulási szokásokat alakítunk ki.

Ebben az iskolaszakaszban a kíváncsiságtól motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejlesztjük a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozzuk a reális önértékelést. Magatartási normákat, szabályokat közvetítünk a közösségekben való részvételhez, együttműködéshez, a

problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősítjük a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegítjük személyiségük érését.

Felső tagozaton – szorosan kapcsolódva az alsó tagozaton már elkezdett folyamathoz – folytatjuk a tanulók képességeinek, készségeinek, személyiségének fejlesztését igazodva életkori sajátosságaikhoz. Figyelembe vesszük, hogy az 5-6. évfolyamokon tanulók gondolkodása erősen kötődik az észlelés útján szerzett tapasztalatokhoz, a 7-8. évfolyamokon viszont az elvont fogalmi és elemző gondolkodás fejlesztésére fektetjük a hangsúlyt. Érdeklődésüknek, képességeiknek, tehetségüknek megfelelően felkészítjük őket a középiskolai továbbtanulásra.

Nevelési-oktatási tevékenységünkkel a tanulók azon érzelmi, szociális és kognitív képességeit fejlesztjük, amelyek elősegítik nevelési céljaink elérését. Kiemelt figyelmet fordítunk az eredményes tanulás módszereinek elsajátíttatására, valamint a tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarat tulajdonságok fejlesztésére. Feladatunknak tekintjük az egyéni adottságok, képességek, megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelését.

Az iskolánkban folyó nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek során feladatunk, hogy felismerjük a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítsük őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el és alkotó egyénekké váljanak. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák megválasztásával serkentjük az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során megfelelő feladatokkal fejlesztjük a tehetséges tanulókat, kihívások elé állítjuk őket.

2.5. *Mindennapos testnevelés*

Intézményünkben a naponkénti testnevelés órákból heti három órát az órarendbe iktatva, osztálykeretben tartunk. A 4. és 5. testnevelési órát az alábbi rendben szervezzük:

- az alsó tagozatos tanulók heti két órában délutáni testnevelési órán vesznek részt napközis nevelőjük irányításával,
- a felső tagozatos tanulók heti két délutáni órában iskolai sportkörben sportolnak.

Azok a tanulók, akik versenyszerű sporttevékenységet folytatnak vagy a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseinek megfelelő oktatásszervezési forma szerinti képzésben vesznek részt, a szülő kérelmére és a képző szervezet által kiadott igazolás alapján mentesülnek a délutáni testnevelési órák látogatása alól.

2.6. *Választható tantárgyak, foglalkozások*

Tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet kötelező, kötelezően választandó és szabadon választható. A kötelező tantárgyakat és óraszámokat helyi tantervünk 2.2. pontjában határoztuk meg. A tantárgyak közül kötelezően választandó tantárgy 6. évfolyamon a Hon- és népismeret. Az órakeret szabadon tervezhető részét a nevelőtestület döntése alapján a

matematika, a magyar nyelv és irodalom és az angol tárgyak óraszámának emelésére fordítjuk. E tárgyak tananyagának elsajátítása, követelményeinek teljesítése csak a szabadon választott tanítási órákon való részvétellel teljesíthető. Ezért az iskolánkba történő beiratkozás a szabadon választott tanítási órákon való részvétel vállalását is jelenti.

A tanulók szabadon választhatnak az iskola által felkínált tanórán kívüli, egyéb foglalkozások közül. Részt vehetnek a napközi otthon, a különböző szakkörök, az énekkar, az iskolai sportkör, a differenciált képességfejlesztő foglalkozások munkájában.

A törvényi szabályozásoknak megfelelően szervezzük meg a délutáni foglalkozásokat, melyek legalább 16 óráig tartanak. Írásbeli szülői kérésre az intézmény vezetője engedélyezheti a tanulók délutáni foglalkozások alóli felmentését. A napközi otthoni ellátásra szóló igényeket felmérjük az előző tanév végéig. A tanórákon kívüli egyéb foglalkozások lehetőségeit az osztályfőnök ismerteti a tanulókkal a tanév első tanítási napján, az első két osztályfőnöki óra valamelyikén. A szülők a választási lehetőségekről szülői értekezleten vagy faliújságon közzétett hirdetmény útján értesülhetnek. A foglalkozásokra való jelentkezést a szülők az iskola által kiadott nyomtatvány kitöltésével és aláírásával hitelesítik.

A szaktárgyi korrepetálásokon, tehetségfejlesztő foglalkozásokon azok a tanulók vehetnek részt egyéni igény és tanári kérés alapján, akik:

- valamilyen okból lemaradtak a tananyag elsajátításában, ezért felzárkóztatásra szorulnak, vagy
- tanulmányi versenyre illetve diákkonferenciára, vagy középiskolai felvételtire készülnek.

2.7. A tanulmányi munka ellenőrzése, értékelése

Az értékelés az eredményekre, a fejlődés mértékére és a minőségre vonatkozó ítélet, melynek kialakításában tekintettel kell lenni az eredményeket befolyásoló társadalmi, környezeti és egyéb feltételekre. A nevelés előre tervezett eredményének biztosításához szükség van a nevelők ellenőrző, értékelő tevékenységére. Az ellenőrzés, értékelés akkor éri el a célját, ha egyre értékesebb cselekedetekre, jobb teljesítményre ösztönöz, fejleszti a felelősségtudatot, az önellenőrző és önértékelő képességet.

Általános követelmény:

- megbízható,
- reális,
- objektív legyen.

Alapelvei az alábbiak.

- A nevelési és a tanulási-tanítási folyamat szerves része, amely a folyamat minden mozzanatát átszövi, és attól nem különül el.
- A tanulók minden tevékenységét lehet és kell értékelni, de ez nem jelenti, hogy minden teljesítményt osztályozni kell. Az osztályozás nem egyetlen formája, sőt nem is feltétele az értékelésnek.
- Nemcsak az értelmi nevelés körébe tartozó tanulási eredményeket kell értékelni, hanem lehetőleg minden fontosabb személyiségvonás fejlődését is.
- Az érdemjegy, illetőleg az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A tanulók munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a következők szerint történik.

- Az első évfolyamon szöveges értékelést alkalmazunk az alábbiak szerint:

A magatartást és a szorgalmat havonta értékeljük.

Az első hat hét után, az előkészítő szakasz végén szöveges értékelés formájában általános jellemzést kapnak a tanulók, melyről papíralapú levél útján értesítjük a szülőket.

Novemberben, az I. félév végén, áprilisban, illetve a tanév végén kapnak tanulóink tantárgyi értékelést. Az e-naplóba és az e-ellenőrzőbe ezen túlmenően a felmérések eredményei is bekerülnek.

A félévi, illetve a tanév végi értékelés esszé jellegű formában történik, novemberi és áprilisi értékelés során tantárgyanként a kiváló (K), jó (J), megfelelő (M), felzárkóztatásra szorul (F) kifejezésekkel minősítjük a gyerekek előmenetelét.

A félévi és év végi értékelést a tanuló teljesítményétől függően a következő minősítések egyikével zárjuk:

- KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
- JÓL TELJESÍTETT
- MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
- FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL.

- A második évfolyam első félévének végén esszé jellegű formában szövegesen értékeljük tanulóinkat, de már a 2. év kezdetétől osztályzatokat kapnak munkájukra.
- A második évfolyamon év végén, valamint a 3-8. évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: *jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)*.

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból minden tanulónak havonként, illetve témakörönként legalább egy érdemjegyet kell szereznie.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az ellenőrzőn keresztül. Az ellenőrző bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását általában a következő arányok alapján végzik el a tantárgyat tanító nevelők:

<u>Teljesítmény</u>	<u>Érdemjegy</u>
0-50 %:	elégtelen (1)
51-64 %:	elégséges (2)
65-80 %:	közepes (3)
81-92 %:	jó (4)
93-100 %:	jeles (5)

A jelzett százalékos arányoktól a szaktanár az értékelendő tananyag nehézségi fokától függően eltérhet.

A témazáró dolgozat érdemjegyeit hangsúlyosabban vesszük figyelembe a félévi és tanév végi osztályzatok kialakításánál.

A tantárgyak osztályzatai, valamint a szöveges minősítés a következő tanulói teljesítményeknek felelnek meg.

5-ös (kiválóan teljesített)	Az ismeretanyagot a tantárgyi követelményeknek megfelelően kiválóan sajátítja el. Feladatmegoldása önálló, logikus, lényegyet kiemelő, összefüggést meglátó. Példamutató szorgalommal és kitartó munkafegyellemmel dolgozik.
4-es (jól teljesített)	A tantárgyi követelményeknek megbízhatóan, kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Feladatmegoldása során önállóságra törekszik. Munkájában némi pontatlanság, felületesség észlelhető.
3-as (megfelelően teljesített)	Az ismeretanyagot bizonytalanul, kisebb pontatlansággal, az okozati összefüggést fel nem ismerve sajátítja el. Tanári segítséget igényel a feladatmegoldás során. Teljesítménye változó, munkájában nagyobb fokú felületesség észlelhető.
2-es (felzárkózásra szorul)	Az ismeretanyaga nagyon hiányos, munkatempója lassú. Logikus gondolkodást igénylő feladatok megoldására nem képes. Szóbeli és írásbeli teljesítménye az átlag alatt van.
1-es	A tantárgyi ismeretanyagot nem sajátítja el, az órai munkába nem kapcsolódik be. Feladatmegoldása értékelhetetlen.

Kitűnő érdemjegyet kaphat a tanuló (félévkor, év végén), ha a feleletei, dolgozatai csak ötös minősítést kaptak (minden jegye ötös), illetve ha jelentős tanulmányi versenyen eredményesen szerepelt.

A magasabb évfolyamra lépés feltételeit tanítóink, szaktanáraink fogalmazták meg a nemzeti alaptanterv műveltségi területeinek közműveltségi tartalmát és fejlesztési feladatait figyelembe véve. A továbbhaladás konkrét feltételeit a tantárgyi tantervek tartalmazzák.

2.8. A beszámoltatás, számonkérés rendje

A helyi tantervben megfogalmazott követelmények számonkérése történhet szóban vagy írásban.

Tanítványaink szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében arra törekszünk, hogy minden tanuló minden elméleti jellegű tantárgyból – a tantárgy heti óraszámának függvényében – félévente legalább egyszer szóbeli felelet formájában adjon számot tudásáról.

Az írásbeli beszámoltatás az egyik legobjektívebb ellenőrzési forma, mivel ilyenkor a tanulók teljesen önállóan dolgoznak. Az írásbeli ellenőrzés alkalmas arra, hogy ugyanabból az anyagrészből minden tanuló egyszerre adjon számot tudásáról.

Fontos:

- rendszeresnek kell lennie,
- nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az írásbeli beszámoltatás formái az alábbiak.

Iskolai dolgozatok

Felső tagozatban magyar irodalomból évi 2, matematikából évi 4 dolgozat íratása szerepel terveinkben.

Témazárók

Egy-egy nagyobb egység lezárása után ellenőrző dolgozatot íratunk a következő tantárgyakból: magyar irodalom, anyanyelv, idegen nyelv, történelem, természetismeret, földrajz, matematika, fizika, biológia, kémia.

Tantárgytesztek

Fokozzák az értékelés objektivitását, alkotó gondolkodásra készíteti a tanulókat.

Egyszerű írásbeli feleletek

A lényeglátást, alapfogalmak ismeretét kutatjuk, ennek megfelelően a válaszok rövidek és lényegre törőek.

Házi dolgozatok

Nem egészen önálló munkák, ezért nem nyújtanak teljesen reális képet a tanulók tudásáról. Így nem egyenértékűek az iskolában írt dolgozatokkal. Előnyük viszont, hogy a tanulók saját ütemezésben dolgozhatnak, különböző forrásmunkákat használhatnak. Alkotó munkát kívánunk a tanulóktól, és az ide vezető lépéseket közösen beszéljük meg.

Mérések

A tanulók tudásszintjének megállapítása érdekében végezzük, a további fejlesztőmunka tervezéséhez. Témáját, időpontját az éves munkatervben rögzítjük.

A dolgozatok írásának rendje:

- A nagyobb dolgozatok, témazárók esetében a tanulókat időben (egy héttel előre) értesítjük a dolgozatírás időpontjáról.
- Az időpont megválasztásánál vigyázunk arra, hogy egy osztály egy nap ne írjon kettőnél több dolgozatot.
- A dolgozatot lehetőleg a következő tanítási órára, de legkésőbb 10 munkanapon belül kijavítjuk, és a tapasztalatokra építve megtervezzük a továbblépés módjait.
- A dolgozatjavítási órán megbeszéljük a tanulókkal a típushibákat.
- A szépírást és a helyesírást, az esztétikus formát megköveteljük minden tantárgy esetén.
- Az iskolai dolgozatokat javítás után a szülők fogadóórán megtekinthetik.

2.9. Csoportbontások, egyéb foglalkozások

A tanulók heti kötelező óraszama és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözetét csoportbontások és egyéb foglalkozások megtartására vesszük igénybe.

Az alkalmazható tudás megszerzése, a hatékony képességfejlesztés céljából lehetőleg csoportbontásban tanítjuk:

- az angol nyelvet és
- az informatikát minden érintett évfolyamon,
- a technika és tervezés tantárgyat a felső tagozaton.

A létszámtól függően évfolyamonként általában három, illetve négy angol csoportot alakítunk ki. Alsó tagozaton az oktatás minden csoportban azonos szinten, azonos követelmények szerint folyik.

Negyedik évfolyam után legalább egy csoportban emelt óraszámú, magasabb szinten tanulják a gyermekek az idegen nyelvet. Az osztályok újrabontását a gyermekek addigi teljesítménye és általános tanulmányi eredménye alapján, az osztályfőnökök véleményének figyelembevételével végzik el a szaktanárok.

Informatikából és technikából – szintén a tanulói létszámtól függően – évfolyamonként általában három csoportot szervezünk. A csoportok egyforma óraszámúak, hasonló elvárásoknak megfelelően haladnak a követelmények elsajátításában.

Iskolánkban nem tervezzük az egész napos nevelés-oktatás bevezetését. A tanítási órákat a délelőtti folyamán tartjuk. Délután napközis ellátást, illetve egyéb, választható foglalkozási lehetőségeket biztosítunk a tanulóknak.

Az egyéb foglalkozások keretében képességfejlesztést (felzárkóztatás, tehetséggondozás), művészeti nevelést, sportolást, önálló tanulást, szakköröket szervezünk. Ezek óraszámát, időpontját az aktuális rendeleteknek, a fenntartói utasításoknak, valamint a tanulói és szülői igényeknek megfelelően határozzuk meg.

A 16 óra előtt szervezett egyéb foglalkozások alól szülői kérésre az iskola igazgatója felmentheti a tanulót.

2.10. A tanulók fizikai állapotának mérése

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelést tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon, a tanév rendje által meghatározott időintervallumban. A vizsgálatot oktatási célú diagnosztikus pedagógiai értékelő rendszer (NETFIT) alkalmazásával végezzük el a felső tagozatos tanulóknál. A próbák elvégzését általános és speciális bemelegítés előzi meg. A vizsgálaton minden egészséges, a testnevelés órák alól fel nem mentett tanuló részt vesz.

Az eredményeket feltöltjük a NETFIT informatikai rendszerébe.

A tapasztalt értékeket a testnevelést tanító kollégák közösen elemzik, és meghatározzák a tanulók fizikai állapotának fejlesztéséhez szükséges további feladatokat, melyről tájékoztatják az intézmény vezetőjét.

2.11. *Egészségnevelés, környezeti nevelés*

Az egészséges életmódra nevelés iskolánk minden pedagógusának feladata. A nevelési programunk 1.3. részében megfogalmazottaknak megfelelően mind a tanítási órákon, mind az egyéb foglalkozásokon olyan viselkedésformák kialakítására, gyakoroltatására törekszünk, amelyek fontosak az egészség megőrzése szempontjából. A táplálkozásra, szenvedélybetegségekre, családi életre, környezetvédelemre, aktív életmódra, személyes higiénára, elsősegély-nyújtásra, szexuális fejlődésre vonatkozó ismeretek átadására különösen alkalmasak: a környezetismeret, a természetismeret, a biológia, a testnevelés tantárgyak tananyagai, valamint az osztályfőnöki órák, az egészségvédelemmel kapcsolatos témnapok, a kirándulások, a különböző versenyek, vetélkedők.

Egészségesen élni csak egészséges környezetben lehet, ezért intézményünkben a környezeti nevelést minden nevelő fontosnak tartja.

Célunk:

- elősegíteni a környezettudatos életvitel kialakulását,
- gyakoroltatni a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást,
- érzékennyé tenni a gyerekeket a környezet állapota iránt,
- a természet tiszteletére, a felelősség vállalására és a környezeti károk megelőzésére való törekvésre nevelni,
- bekapcsolni tanítványainkat a környezet értékeinek megőrzésébe,
- felismertetni, hogy a közösségnek is, és az egyénnek is érdeke az általános emberi egészségvédelem, az ökológiai egyensúly fenntartása, a természeti erőforrások előrelátó és ésszerű felhasználása.

Céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó kapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki.

Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés, illetve oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, e téren is továbbfejlesztjük a munkaközösségek együttműködését.

Minden diákunktól elvárjuk, hogy vigyázzon környezetére, és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben a munkában az iskolai diákönkormányzat, az osztályközösségek és napközis csoportok tevékenysége kiemelkedő fontosságú.

A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. Nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában az erdei iskoláknak, a hulladékgyűjtési akcióknak, valamint a nyári táboroknak.

Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk közvetíteni kíván, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók.

A tanórákon hozzárendeljük az adott témához a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a mindennapi élettel kapcsolatos tudnivalók. Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk, alkalmazzuk, így élményszerűvé tesszük a tanítást. Fontosnak tartjuk, hogy

diákjaink komoly elméleti alapokat, emocionális töltődést kapjanak, mert csak így lehet okosan, átgondoltan tenni a környezetünk megóvásáért.

A napközis foglalkozások tartalma a tanulók életviteli kultúrájának, szokásainak alakítására közvetlen nevelési lehetőségeket tár fel. A napköziben helyet kapnak a környezetvédelmi programok, az ezzel kapcsolatos játékok és cselekvések.

Rendszeresen szervezünk:

- hulladékgyűjtési akciót,
- jeles természetvédelmi napokhoz köthető kiállításokat.

Tanulóink – hagyományaink szerint – 1-2 évente egy hetet töltenek el jól szervezett, tartalmas programú erdei iskolában. Projekt módszerrel dolgoznak közösen a tanulók, tanárok és a külső szakemberek: megfigyeléseket, kutatómunkát végeznek, a tájra jellemző népi kismesterségeket is gyakorolják, megismerkednek a táj műemlékeivel, az ott élő emberek szokásaival.

Igény esetén megteremtjük annak lehetőségét, hogy az egész iskola együtt kiránduljon. Tanulmányi kirándulásaink alkalmával törekszünk a környezet megóvására,

Céljaink megvalósításával olyan fenntartható, környezettudatos, személyes felelősségen alapuló, takarékos magatartást és életvitelt kívánunk kialakítani, amely felnőttkorban alapja lesz a környezet értékeit védő, szerető felnőtt viselkedésnek.

2.12. Az esélyegyenlőség biztosítása

Feladatunknak tartjuk tanulóink esélyegyenlőségének biztosítását, a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentését.

Nagy hangsúlyt fektetünk az alapvető erkölcsi normák elfogadtatására. Különösen odafigyelünk:

- az egyenlő bánásmód elveinek megvalósulására,
- az emberi méltóság tiszteletben tartására,
- a halmozottan hátrányos és hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatására,
- a minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítására.

Mindezeket:

- a pedagógusok szakmai kompetenciájának önképzés, továbbképzés formájában történő fejlesztése,
- az optimális tárgyi eszközök biztosítása,
- a szülők, nevelők, társadalmi partnerek közötti szoros együttműködés útján kívánjuk megvalósítani.

Végrehajtandó feladataink:

- a halmozottan hátrányos és hátrányos helyzetű gyermekek létszámának évenkénti felmérése;
- ezen tanulók egyenlő arányban történő integrálása az egyes évfolyamok osztályaiba;
- fejlesztő foglalkozások, felvételi előkészítő foglalkozások szervezése;
- pályaaorientációs tevékenység;

- a kompetenciamérések eredményeinek figyelemmel kísérése;
- a lemorzsolódás kockázatában érintett tanulók mentorálása;
- tanulásmódszertani tanácsadás;
- színes szabadidős programok biztosítása;
- a szociális problémák leküzdése érdekében az anyagi lehetőségek függvényében támogatások biztosítása.

Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések végrehajtását az osztályfőnökök koordinálják.

2.13. A tanulók jutalmazásának, magatartásának, szorgalmának értékelési elvei

Magatartás értékelése

Iskolánk tanulóitól elvárjuk:

- viselkedésükben alkalmazkodjanak a társadalmilag elfogadott normákhoz,
- emberi kapcsolataikat (társakkal, pedagógusokkal, szülőkkel, vezetőkkel, idegenekkel) a kölcsönös tiszteletre építsék,
- művelt, intelligens ember módjára beszéljenek, kommunikáljanak,
- véleményalkotásukat higgadság, empátia és tolerancia jellemezze,
- legyenek igényesek önmagukkal és környezetükkel szemben,
- érzékeljék a körülöttük lévő problémákat, s társaikkal együtt törekedjenek azok felelősségteljes, sikeres megoldására.

Példás a magatartása azoknak a tanulóknak, akik a fenti elvárásoknak – életkori sajátosságaikat figyelembe véve – megfelelnek.

Jók azok a gyerekek, akik:

- csak kisebb segítséggel tudnak az elvárt viselkedési normákhoz alkalmazkodni,
- kapcsolatépítésük pozitív,
- anyanyelvi kultúrájuk megfelelő,
- véleményalkotásuk reális, bár gyakran tartózkodnak meggyőződésük kifejtésétől,
- gondot fordítanak arra, hogy környezetük, megjelenésük elfogadható legyen,
- nem kezdeményeznek, de aktívan részt vesznek a konfliktushelyzetek feloldásában.

Változó a magatartása azoknak a tanulóknak, akik:

- az elfogadott és elvárt viselkedési normákat sokszor megsértik,
- emberi kapcsolattartásukat gyakran nem a kölcsönös tisztelet jellemzi,
- véleményalkotásuk legtöbbször nem reális, hanem pillanatnyi hangulatuk vezérli őket,
- önmagukkal és környezetükkel szembeni elvárásaik alacsony színvonalúak,
- nem vesznek részt a problémák közös megoldásában.

Rossz a minősítése azoknak a tanulóknak, akik:

- sokszor, durván megsértik a társadalmilag elfogadott normákat,
- képtelenek megfelelő emberi kapcsolatok kiépítésére,
- beszédük gyakran modortalan,
- igénytelenek önmagukkal szemben,
- tudatosan rongálják környezeti értékeinket,
- a konfliktushelyzetek feloldását akarattal, felelőtlenül akadályozzák.

A szorgalom értékelése

Iskolánk tanulóitól elvárjuk:

- ismeretszerző tevékenységüket belső motiváltság, a többlet tudás vágya vezérelje,
- az ismeretanyag képességeiknek megfelelő elsajátítása érdekében tudjanak céltudatosan, rendszeresen, aktívan együttműködni a pedagógusokkal,
- legyen kellő kitartásuk az akadályok, esetleges kudarcok leküzdéséhez,
- törekedjenek a tanultak kreatív módon történő alkalmazására, ismereteik tanórán kívüli gyarapítására,
- végezzék munkájukat igényesen, önállóan,
- fordítsanak nagy gondot felszerelésük rendben tartására.

Példás a szorgalma azoknak a tanulóknak, akik a fenti elvárásoknak megfelelnek.

Jó a szorgalma azoknak a gyerekeknek, akik:

- iskolai munkájukban többnyire pontosak, csak néha tapasztalható náluk némi felületesség,
- általában megelégszenek a tanítási órán nyújtott ismeretekkel,
- az esetleges önként vállalt feladatok teljesítése során biztatásra szorulnak,
- felszerelésük állapota többnyire megfelelő.

Változó a minősítése azoknak a tanulóknak, akik:

- külső motiváció hatására is pontatlanul, rendszertelenül végzik feladataikat,
- kötelességtudatuk, kitartásuk gyakran nem elegendő ahhoz, hogy az ismeretek képességeiknek megfelelően elsajátítsák,
- felszerelésük többször hiányos.

Hanyag a szorgalma azoknak a tanulóknak, akik:

- képességeikhez és körülményeikhez mérten keveset tesznek tanulmányi előmenetelük érdekében,
- munkájuk általában pontatlan, felületes,
- felszerelésük rendszeresen hiányos.

Azok a tanulók, akik magatartásukkal, szorgalmukkal, tanulmányi munkájukkal példát mutatnak társaiknak, s hozzájárulnak az iskola jó hírének öregbítéséhez, jutalomban részesíthetők.

Az osztályfőnök vagy a szaktanár javaslatára jutalmazzuk azokat a tanulókat, akik:

- különböző tantárgyi, művészeti vagy sportversenyeken kiemelkedő eredményeket érnek el,
- aktívan részt vesznek az iskolai programok, ünnepségek színvonalas megvalósításában.

A jutalmazás formáit és fokozatait a házirend tartalmazza.

2.14. A felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei

A tananyag feldolgozásának menetében vannak olyan részek, amelyek tanítás időn túl – otthon, napközitthonban, tanulószobában – egyéni munkával is elvégezhetők. Ezek az oktatási folyamatba szervesen beletartozó házi feladatok, melyek kapcsolatot teremtenek a tantárgyak egymást követő tanítási órái között.

A tanítási órákon valósul meg az új ismeretek közvetítése, elsődleges rögzítése és alkalmazása. Az ismeretek megszilárdítása, emlékezetbe vésése, valamint a további gyakorlása, bővítése a tanulók otthoni feladata.

A házi feladat a tanulók önálló tevékenységén alapuló tanulási forma, mellyel az élethosszig tartó tanulásra való felkészítést kívánjuk megalapozni.

A pedagógus feladata:

- a házi feladat kijelölése, előkészítése,
- különböző tanulási technikák tanítása,
- igény esetén útmutatás, tanácsadás a szülőknek,
- az elkészített munkák értékelése.

Az iskolában adható házi feladatok formái a következők.

Szóbelik:

- a szó szerint megtanulandó anyagok, az úgynevezett memoriterek (versek, törvények, szabályok stb.),
- a saját megfogalmazásban elmondandó, tankönyvből, vagy más forrásból elsajátított ismeretek.

Írásbelik:

- a munkafüzetek, feladatlapok kitöltése, a tankönyv kérdéseire adandó válaszok, fogalmazások, házi dolgozatok, naplók stb.,
- gyakorlati feladatok (megfigyelések, otthoni kísérletek, eszközök készítése).

Iskolánkban a házi feladatok adásakor a következőkre figyelünk.

Gondosan jelöljük ki, érzékeltetjük a fontosságát. Olyan feladatokat választunk, amelyek sikeresen megoldhatók. Ennek érdekében a feladatok meghatározásánál a következő elveket követjük:

- rendszeresen adunk feladatokat,
- az önállóan végzett tevékenység nem lehet a tanórán be nem fejezett ismeretelsajátítás folytatása,
- figyelünk arra, hogy tartalma, mennyisége alkalmazkodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz és fejlettségi szintjéhez.

A szülőkkel megbeszéljük, hogy mit várunk tőlük:

- teremtsék meg az otthoni tanulás feltételeit,
- ha a tanuló igényli, nyújtsanak segítséget.

A házi feladatot rendszeresen ellenőrizzük, értékeljük, hogy a tanulók törekedjenek a színvonalas megoldásra.

Világosan közöljük a tanulókkal a házi feladat elkészítésének a szabályait, s a mulasztás konzekvenciáit. Kívánalmainkat következetesen érvényesítjük: indokolt esetben lehetőséget adunk az el nem készített feladatok pótlására is.

A pedagógus egyéni mérlegelés alapján dönt arról, hogy hétfvégére, szünidőre ad-e házi feladatot.

3. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

A Nemzeti Alaptanterv módosításáról szóló 5/2020. Kormányrendelet értelmében 2020. szeptember 1-től kezdődően első évben az 1. és 5. évfolyam, majd minden tanévben felmenő rendszerben vezettük be pedagógiai programunkat.

Az iskola 2020. szeptember 1. napjától szervezte meg először nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján, melyet a nevelőtestület alapos felülvizsgálatot követően szükség esetén módosítja.

A módosításra javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója,
- a nevelőtestület bármely tagja,
- a szülői munkaközösség,
- az iskola fenntartója.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az igazgató jóváhagyásával válik érvényessé.

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.

ZÁRADÉK

Az Ibolya Utcai Általános Iskola pedagógiai programját a nevelőtestület 100 %-os szavazati aránnyal a 2020. augusztus 24-i ülésén elfogadta.

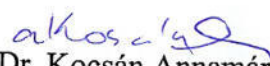

Gyürkóné Mezei Katalin
igazgató

Nyilatkozatok

Az Ibolya Utcai Általános Iskola a szülői munkaközösségének képviseletében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a pedagógiai program elkészítéséhez és elfogadásához előírt véleményezési jogunkat gyakoroltuk. A szülői munkaközösség elnöksége a pedagógiai program módosítását megtárgyalta, annak módosítási javaslatával egyetért.

Debrecen, 2023. augusztus 25.

Dr. Kocsán Annamária
a szülői munkaközösség elnöke

Az Ibolya Utcai Általános Iskola intézményi tanácsának elnökeként aláírással tanúsítom, hogy a pedagógiai program elkészítéséhez és elfogadásához előírt véleményezési jogunkat gyakoroltuk, a pedagógiai program módosítási javaslatával egyetértünk.

Debrecen, 2023. augusztus 25.

Györi Zoltán
intézményi tanács elnöke

Az Ibolya Utcai Általános Iskola diákönkormányzata képviselőjében aláírással tanúsítom, hogy a pedagógiai program elkészítéséhez és elfogadásához előírt véleményezési jogunkat gyakoroltuk. A diákönkormányzat a pedagógiai program módosítását megtárgyalta, annak módosítási javaslatával egyetért.

Debrecen, 2023. augusztus 25.

Kovács Judit
diákönkormányzat munkáját
segítő pedagógus

Az Ibolya Utcai Általános Iskola pedagógiai programját a mai napon jóváhagytam.

Debrecen, 2023. augusztus 25.

Győrköné Mezei Katalin
igazgató